Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2 1/2 πέννες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς «ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας».

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατίμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος | *Ἀθῆναι 25 Ἀπριλίου 1931* | *Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 21*

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΑΚΙ ΤΟΥ ΤΕΜΠΛΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ JULES CHANCEL

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Καὶ μ' αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ κόμης ἔκλεισε τὸ θυρόφυλλο, γύρισε δυὸ φορὲς τὸ κλειδὶ στὴν κλειδαριά, προσέχοντας μὴ κάνῃ κρότο, κι' ὕστερα τὄβαλε στὴν τσέπη του.

—Ὤ, φώναξε ἡ Νανέττα, τὸν καϊμένο τὸν Πατεράκη!

— Δὲν ἔχει νὰ πάθῃ τίποτα, τὴν καθησύχασε ὁ κόμης· θὰ ξεκουραστῇ κι' αὐτὸς μιὰ μέρα, γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωή του.

— Μὰ ἂν βάλῃ τίς φωνές; Ἂν ζητήσῃ βοήθεια;

—Ἡ πόρτα εἶναι γερή, ὁ φεγγίτης εἶναι βουλωμένος κι' ἡ γειτονιὰ ἐδῶ εἶναι πολὺ ἐρημική. Θέλοντας καὶ μή, θὰ περιμένῃ ὡς αὔριο τὸ βράδυ, ποὺ θἄρθῃ ὁ ἀδελφός σου νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ.

— Τί νὰ γίνῃ! ἀναστέναξε ἡ Νανέττα, Μιὰ καὶ πρέπει...

Κι' ἀπομακρύνθηκε, μὴ βγάζοντας ἀπ' τὸ νοῦ της τὸν καϊνο τὸν πατέρα της, καὶ συλλογιζόμενη τὸν θυμὸ ποὺ θὰ τὸν ἔπιανε μόλις ἀντιλαμβανόταν πὼς ἦταν φυλακισμένος.

Τὸ μόνο ποὺ τὴν παρηγοροῦσε κάπως, ἦταν ἡ ἰδέα ὅτι ὁ ἔγκλειστος μπάρμπα-Ρεμῆς θὰ ἀποζημιωνόταν τουλάχιστον γιὰ τὴ φυλάκισή του μὲ τὰ ὡραῖα καὶ ἐλκυστικὰ ἐκεῖνα φαγητά, ποὺ στόλιζαν τὸ τραπέζι τῆς «τραπεζαρίας».

— Τὸ κάτω-κάτω, σκέφθηκε, θὰ φάῃ καλά. Ἐκεῖνο τὸ παστίτσιο φαινόταν θαυμάσιο, Εἶχε μιὰ ροδοψημένη κρούστα!

«—Μοῦ κατέστρεψες τὸ καινούργιο μου παντελόνι! Στάσου καὶ θὰ ἰδῆς!» (Σελ. 242, στ. γ'.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Ἡ δραπέτευση

Οἱ Παρισινοί, ποὺ κατοικοῦσαν στὴ συνοικία τῶν Κορδελιαστῶν, εἶχαν ἄθλιο φωτισμὸ στὴ γειτονιά τους, τὸ βράδυ τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1793.

Δὲν ἔδωσαν καὶ μεγάλη προσοχὴ σ' αὐτὴ τὴν ἔλλειψη, γιατὶ εἶχαν ἄλλα ζητήματα ποὺ τοὺς ἀπασχολοῦσαν κι' οὔτε κἂν πρόσεξαν πόσο ἀτζαμὴς κι' ἀδέξιος φαινόταν ὁ ἄνθρωπος, ποὺ εἶχε ἀναλάβει ἐκεῖνο τὸ βράδυ ν' ἀνάψῃ τὰ φανάρια τοῦ δρόμου.

Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ντυμένος μὲ τὰ παλιόρουχα τοῦ μπάρμπα-Ρεμῆ, ποὺ δὲν εἶχαν ἀκόμη καλὰ-καλὰ στεγνώσει, καὶ φορώντας ἕνα πλατύγυρο καπέλλο στὸ κεφάλι, μεταχειριζόταν μὲ μεγάλη ἀδεξιότητα τὴν ξύλινη σκάλα καὶ τὸ μακρὺ κοντάρι τοῦ φανοκόρου.

Ὁ αὐτοσχέδιος αὐτὸς φανοκόρος, ὅπως θὰ ἔχετε κιόλας καταλάβει, ἦταν ὁ κόμης Τουάρ, ποὺ παρ' ὅλη τὴ βοήθεια καὶ τὶς συμβουλὲς τῆς Νανέττας, δὲν κατάφερνε νὰ δέσῃ ἀνθρωπινὰ τὸ σχοινὶ ἑνὸς φαναριοῦ, οὔτε νὰ κανονίσῃ τὸ φυτίλι του ὥστε νὰ μὴν καπνίζῃ.

Ὅπωσδήποτε, καλὰ-κακὰ ἡ δουλειὰ γινόταν, κι' ὅταν κτύπησε πέντε, ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ μπάρμπα-Ρεμῆ κι' ἡ βοηθός του διευθύνθηκαν πρὸς τὸ Τέμπλο.

Ὁ κόμης, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ροῦχα τοῦ μπάρμπα-Ρεμῆ, ποὺ εἶχε κατορθώσει νὰ πάρῃ μ' ἕναν τέτοιο ἐπιδέξιο τρόπο, φοροῦσε κι' ἕνα ζευγάρι μεταγυάλια, ἴδια μὲ τὰ δικά του, κι' εἶχε ἀλλάξει τὸ πρόσωπό του τόσο ὥστε νὰ μοιάζῃ ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερο μὲ τὸν πατέρα τῆς Νανέττας. Περπατοῦσε σιωπηλὸς καὶ συλλογιζόταν ὅτι ἴσως θὰ ἔχανε τὴ ζωή του κατὰ τὴ ριψοκίνδυνη αὐτὴ ἀπόπειρα. Μὰ ὡστόσο δὲν μποροῦσε νὰ μὴ χαμογελάῃ ἀκούγοντας τὸ ξένοιαστο κελαϊδήμα τῆς Νανέττας.

Ἡ μικρούλα, μὲ τὴν ἀφοβία ποὺ ἔχουν ὅλα τὰ παιδιὰ στὴν ἡλικία της, δὲν ἀμφέβαλε οὔτε μιὰ στιγμὴ γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ σχεδίου τους, καὶ χωρὶς νὰ συλλογίζεται ὅτι θἄπερνε τὴ θέση τοῦ φυλακισμένου Δελφίνου, ἦταν ὅλη χαρὰ ποὺ θὰ πραγματοποιόταν ἐπιτέλους ἡ μεγαλύτερη ἐπιθυμία της.

Ὅταν βγῆκαν στὴν πλατεῖα ὅπου ὑψωνόταν ὀγκώδης καὶ μοναχικὴ ἡ ἀπαίσια φυλακή, ἡ Νανέττα εἶδε ὅτι ὁ θυρωρὸς Ρουσσὲ μὲ τὴν ἀχώριστη πίπα του στὸ στόμα, εἶχε κάπως ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τὴ συνηθισμένη του θέση.

Ἀντὶ νὰ στέκεται μπροστὰ στὴν πόρτα

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

ΤΑ ΑΔΕΛΦΑΚΙΑ ΤΑ ΤΣΟΥΓΓΡΙΣΑΝ

— Δὲ θὰ σοῦ ξαναμιλήσω.

— Οὔτ' ἐγώ!

τοῦ κτιρίου, στεκόταν καμμιὰ δεκαριὰ βήματα παρα - πέρα καὶ παρακολουθοῦσε μὲ ἐνδιαφέρον τὰ γυμνάσια μιᾶς μαϊμοῦς ποὺ ἕνας σαλτιμπάγκος τὴν ἔβαζε νὰ πηδᾷ λέγοντάς της: «Χόρευε. Καπέτε!»

Ἡ Νανέττα, ποὺ εὐθὺς κατάλαβε πόσο τὸ πράγμα αὐτὸ εὐνοοῦσε τὸ σχέδιό της, σταμάτησε τὸν σύντροφό της.

—Ἂν τὰ καταφέρναμε νὰ μὴ φύγῃ ἀπὸ κεῖ ποὺ βρίσκεται, εἶπε σιγά, θὰ περνούσατε δίχως νὰ σᾶς δῇ ἀπὸ κοντὰ κ' ἔτσι θὰ κινδυνεύατε λιγώτερο νὰ σᾶς ἀναγνωρίσῃ.

—Ἂς δοκιμάσουμε, εἶπε ὁ κόμης.

Ἡ μικρούλα ἔδγαλε ἀπὸ τὸ καλαθάκι της τὸ δελτίο, καὶ τρέχοντας πρὸς τὸ θυρωρὸ τοῦ τὸ ἔβαλε μπροστὰ στὰ μάτια του, κάνοντας συγχρόνως πῶς κοίταζε μὲ μεγάλη περιέργεια τὰ παιχνίδια τῆς μαϊμοῦς.

—Βλέπεις, μικρή, τῆς φώναξε ὁ Ρουσσέ, ποὺ δὲν ἔλαβε καμμιὰ ὑποψία. Μαθαίνει τὴ μαϊμοῦ του νὰ χορεύῃ ὅπως κι' ὁ Σιμὸν μαθαίνει τὸ μικρὸ Καπέτο νὰ χορεύῃ.

Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα, ὁ κόμης ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ προχωρῇ μὲ βαρὺ βῆμα, πέρασε τῇ μεγάλη πόρτα χαιρετώντας μὲ τὸ χέρι του τὸν Ρουσσέ, ποὺ θεώρησε περιτὸ νὰ στερηθῇ τὴ διασκέδασή του γιὰ τὸν μπάρμπα - Ρεμῆ.

Ἔτσι, χάρις σὲ μιὰ ἐξαιρετικὰ τυχερὴ σύμπτωση, ὁ κόμης κι' ἡ Νανέττα μπῆκαν στὸ Τέμπλο δίχως ν' ἀναγγελθῇ ἡ ἄφιξή τους μὲ τὸ φοβερὸ ἐκεῖνο κουδούνισμα ποὺ θὰ ἐφιστοῦσε τὴν προσοχὴ τῶν φρουρῶν.

Στὴ σάλλα, ὅπου ἦταν μαζεμένοι οἱ δεσμοφύλακες, βασίλευε σχεδὸν ἀπόλυτο σκοτάδι. Μιὰ καὶ μόνη λάμπα βρισκόταν ἐπάνω στὸ μεσιανὸ τραπέζι κι' ἔριχνε τὸ ἀδύνατο φῶς της στοὺς δεσμοφύλακες, ποὺ ἄλλοι ἦταν μισοκοιμισμένοι καὶ ἄλλοι ἔπαιζαν τὰ ζάρια.

—Ἔ, μπάρμπα - Ρεμῆ, καλησπέρα! φώναξε ἕνας. Δὲν μοῦ λές, λάδι ἔχεις βάλει ἢ νερὸ στὴ λάμπα μας καὶ φέγγει σὰν τσιμπλιασμένο καντηλάκι ἀπόψε;

Ὁ κόμης κοντοστάθηκε μὴ ξέροντας τί νὰ κάνῃ, γιατὶ φοβήθηκε πῶς ἂν πήγαινε πολὺ κοντά, ἦταν φόβος μήπως τὸν ἀναγνωρίσουν. Μὰ ἡ Νανέττα τοῦ ἔκανε νόημα νὰ μὴν κουνηθῇ κι' ἔτρεξε πρὸς τὸ τραπέζι μὲ τὸ ροῖ τὸ λάδι στὰ χέρια.

—Ποτέ σου δὲ μένεις εὐχαρισνημένος, πολίτη, εἶπε γελαστὴ γεμίζοντας τὴ λάμπα.

Ἐνόσο ἡ Νανέττα βρισκόταν κοντὰ στοὺς δεσμοφύλακες, ὁ κόμης τὴν περίμενε στὴν πόρτα μὲ τὴν καρδιά του σφιγμένη ἀπὸ ἀγωνία καὶ μὲ τὸ φόβο ὅτι ἡ σιωπή του κι' ἡ ἀκίνησία του στὸ τέλος θὰ κινοῦσαν τὴν ὑποψία.

Μὰ ὅλοι στὸ Τέμπλο, δεσμοφύλακες καὶ φρουροὶ καὶ θυρωροί, ἦταν ξετρελλαμένοι μὲ τὴ μικρούλα πεταχτὴ Νανέττα κι' εἶχαν συνειθίσει τὸν βαρὺ καὶ πάντα σκυθρωπὸ πατέρα της. Ἔτσι, ὅταν τὸ κοριτσάκι τακτοποίησε τὴ λάμπα, τὴν κράτησαν λίγες στιγμὲς κοντά τους διασκεδάζοντας μὲ τὰ ἔξυπνα λογάκια της, καὶ ὕστερα τὴν ἄφησαν νὰ τρέξῃ πρὸς τὸν κόμη ποὺ τὴν περίμενε δίχως νὰ τοῦ ἀπευθύνουν καθόλου τὸν λόγο.

—Οὔφ! ἔκανε ἐκεῖνος μὲ ἀνακούφιση ὅταν βγῆκαν ἔξω ἀπ' τὴν αἴθουσα.

—Ἔξοχα πᾶμε! ἔκανε ἡ Νανέττα ἐνθουσιασμένη.

Τὴ σκάλα τὴ φρουροῦσαν δύο ἐθνοφρουροί, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ καθένας κρατοῦσε τὸ κλειδὶ τῆς μιᾶς ἀπὸ τὶς δύο κλειδωνιὲς τῆς σιδερένιας πόρτας. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἡ πόρτα δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ ἀνοιχθῇ παρὰ κι' ἀπὸ τοὺς δυὸ φρουροὺς μαζί, ποὺ ἔτσι ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ ἐπιτηρῇ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, καὶ νὰ ξυπνάῃ ἀκόμα ὁ ἕνας τὸν ἄλλον ἂν τύχαινε νὰ ἀποκοιμιόταν κανένας ἀπὸ τοὺς δύο.

Ὁ κόμης κι' ἡ Νανέττα πέρασαν κι' ἀπ' ἐκεῖ δίχως καμμιὰ δυσκολία. Ἔφτασε νὰ δείξουν μοναχὰ τὸ κόκκινο δελτίο κι' οἱ στρατιῶτες, δίχως νὰ τοὺς κοιτάξουν κἄν, ἄνοιξαν τὴν πόρτα. Ἔτσι ὁ κόμης, ὁδηγούμενος πάντα ἀπὸ τὴ Νανέττα, ἔφθασε στὸ δεύτερο πάτωμα.

Δεύτερη σιδερένια πόρτα. Ἡ Νανέττα χτύπησε τρεῖς φορές, ὅπως ἔκανε πάντα, κι' ἡ γυναίκα τοῦ Σιμὸν βγῆκε νὰ τῆς ἀνοίξῃ

Μόλις ἔρριξε τὴν πρώτη ματιὰ μέσα ἡ Νανέττα δὲν μπόρεσε νὰ κρύψῃ τὴν ἀπογοήτευσή της.

—Πολὺ ἀργά! ἔκανε. Τὴν ἔχει πάρει κιόλας τὴν ἐφημερίδα.

Κι' ἔδειξε στὸ σύντροφό της τὸν Σιμόν, ποὺ ἦταν βυθισμένος στὴν ἀνάγνωση τῆς ἐφημερίδας του καὶ βρισκόταν καθισμένος σὲ μιὰ πολυθρόνα, ἀκριβῶς μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ Δελφίνου.

—Τώρα τί θὰ κάνουμε; εἶπε ὁ κόμης Τουὰρ μὲ ἀπόγνωση.

Ἡ Νανέττα, κάνοντας πῶς ἔκοβε τὰ φυτίλια τῆς λάμπας, ἔσκυψε στ' αὐτί του καὶ τοῦ ψιθύρισε:

—Ἀνεβῆτε σ' αὐτὴ τὴν ξύλινη σκάλα, κάνετε δῆθεν πῶς συγυρίζετε τὸ φανάρι. Ἔχετε τὴν πλάτη σας γυρισμένη πρὸς τὴν πόρτα καὶ μὴν κουνιόσαστε καθόλου. Θὰ προσπαθήσω νὰ βρῶ τρόπο, ὥστε νὰ σηκωθῇ ὁ Σιμὸν ἀπ' τὴ θέση του.

Στάθηκε μιὰ στιγμὴ ὡς ποὺ ν' ἀνέβῃ ὁ φευτο-μπάρμπα-Ρεμῆς τὴ σκάλα, κι' ὕστερα ἔτρεξε μέσα στὴν κάμαρα.

Ὁ Σιμόν, βυθισμένος στὸ διάβασμα, μόλις σήκωσε τὰ μάτια του νὰ τὴν δῇ.

Ἡ μικρούλα τότε πῆγε κοντὰ στὸ τραπέζι καὶ τοποθέτησε μὲ τρόπο μιὰ μποτίλια μὲ λάδι δίπλα στὸ δεσμοφύλακα τοῦ μικροῦ Λουδοβίκου. Ὕστερα, κάνοντας τάχα πῶς ἔψαχνε μὲ βία νὰ βρῇ κάτι μέσα στὸ πανέρι της, ἔσπρωξε μὲ τὸν ἀγκώνα της τὴ μποτίλλια καὶ τὴν ἔκανε νὰ πέσῃ ἐπάνω στὸ Σιμόν. Ἐκεῖνος τινάχθηκε ἐπάνω μ' ἕνα πήδημα, καὶ ὅταν εἶδε τὰ ροῦχα του καταλαδωμένα, ἔγινε ἔξαλλος.

—Βρωμοκόριτσο, ποὺ νὰ σὲ πάρῃ ὁ διάβολος! οὐρλιαξε κυνηγώντας τὴ Νανέττα γιὰ νὰ τὴ δείρῃ. Μὲ τὴν ἀτζαμωσύνη σου μοῦ κατέστρεψες τὸ καινούριο μου παντελόνι. Θὰ μοῦ τὸ πληρώσῃς αὐτό. Στάσου καὶ νὰ ἰδῇς!

Καὶ λέγοντας αὐτά, ἔδωσε δύο δυνατοὺς μπάτσους στὴ Νανέττα ποὺ τοὺς δέχτηκε χωρὶς νὰ βγάλῃ ἄχνα. Εἶπε μόνο μὲ μισὴ φωνή:

—Μά, πολίτη, τί φταίω ἐγώ;

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΤΑ ΟΡΦΑΝΑ

Ἐκεῖνο τ' ἀπόγευμα, ξεκινήσαμε νὰ πᾶμε νὰ ἰδοῦμε τὰ ὀρφανά. Βγήκαμε ἀπὸ τὴν πόλη, πέσαμε στὰ χωράφια, πατήσαμε σὲ μαλακὸ χῶμα, ὅπου μόλις φύτρωναν τὰ τρυφερὰ στάρια, καὶ τέλος φτάσαμε σὲ μιὰ συρματοπλεγμένη περιοχή.

Τετράγωνα-τετράγωνα ἦταν κλεισμένα τὰ συρματοπλέγματα, καὶ μέσα ἔβοσκαν ἥσυχα-ἥσυχα οἱ κοτούλες. Στὸ ἕνα τετράγωνο ἦταν ὅλες ἄσπρες σὰν τὸ χιόνι, λιγνὲς καὶ κομψὲς—ἔτσι ἦταν τὸ σόϊ τους. Στὸ ἄλλο τετράγωνο ἔβοσκαν κάτι μεγάλες κοκκινωπές, ποὺ περπατοῦσαν ἄχαρα σὰν πάπιες. Ἄλλη ράτσα, βλέπετε, κι' αὐτές. Πιὸ κεῖ ποικιλόχρωμες, ντόπιες. Μὰ τὴν ἀλήθεια, ἔμοιαζαν αὐτὰ τὰ τετράγωνα σὰν βραγιὲς-βραγιὲς ἀπ' ἕνα μεγάλο περιβόλι, ὅπου ἦταν φυτεμμένα χωριστὰ τ' ἄσπρα, χωριστὰ τὰ κόκκινα, χωριστὰ τὰ κίτρινα λουλούδια.

—Καὶ τὰ ὀρφανά; Ποῦ εἶναι τὰ ὀρφανά:

—Ἐδῶ. Περάστε νὰ τὰ ἰδῆτε.

Βρεθήκαμε μπροστὰ σ' ἕνα τζαμωτὸ καὶ κοιτάξαμε μέσα. Ὤ, τὰ φτωχά, τὰ ὀρφανὰ κλωσσοπουλάκια! Τόσα δά, τουφφίτσες-τουφφίτσες ἀπὸ κίτρινο μπαμπάκι, μοναχά τους, ἔρημα, χωρὶς προστασία, χωρὶς ἴσκιο ἀπὸ μαννούλα. Στριμωγμένα πολλὰ-πολλὰ μαζί, τένα κοντὰ στ' ἄλλο (μὲ μιὰ φουχτιὰ ἴσως πιάνει κανεὶς τέσσερα-πέντε μαζί), φωνάζουν ἀδιάκοπα κι' ὅλα μαζί, πιοὺ-πιού, σὲ διάφορες ψιλὲς φωνίτσες, σὰ νὰ ζητοῦνε—τί; Ὤ, σίγουρα μιὰ μαννούλα, μιὰ ζεστὴ φτερούγα, ἕνα προστατευτικὸ καὶ γνώριμο κλοὺ-κλού.

Μὰ ποῦ! τέτοια πράγματα δὲν τὰ γνώρισαν, μήτε θὰ τὰ γνωρίσουν αὐτὰ τὰ φτωχὰ κλωσσοπουλάκια, ποὺ κοιτάζουν μὲ τὰ μικρὰ χάντρινα ματάκια τους τριγύρω, σὰ νὰ προσμένουν ἀπὸ κάπου νὰρθῇ ἡ μαννούλα. Αὐτὰ τὰ δυστυχισμένα γεννήθηκαν ὀρφανά. Ξέρετε τί θὰ πῇ αὐτό, νὰ γεννηθοῦν ὀρφανά; Αὐτὰ δὲν τὰ γέννησε μητέρα. Ἡ «μάννα» τους εἶναι μιὰ μηχανή, μιὰ «κλῶσσα» μὲ ρόδες καὶ μὲ διαφόρων λογιῶν σίδερα, μιὰ μηχανὴ ποὺ εἶναι ζεστή, καὶ θάλεγε κανεὶς πῶς ἐκεῖ μέσα χτυπάει σιγανὰ κι' ὑπομονετικὰ μιὰ μυστικὴ μηχανικὴ καρδιά. Βάζουν ἐκεῖ μέσα τ' αὐγά—ἄψυχα πράγματα εἶναι τ' αὐγά, δὲν αἰσθάνονται, δὲ γνωρίζουν μάννα—καὶ νά, ἀπ' τ' αὐγὰ βγαίνουν πουλάκια σὲ κάμποσες μέρες. Ὕστερα, αὐτὰ τὰ πουλάκια ποὺ ἦρθαν στὸν κόσμο χωρὶς μάννα, τὰ βάζουν μέσα σ' αὐτὸ τὸ τζαμωτό, καὶ στὴ μέση τοποθετοῦν μιὰ στρογγυλὴ σόμπα, σὰν κοντόπαχη καμπάνα, κι' αὐτὴ τὴ λένε «μάννα». Μάννα!

Τί νὰ κάνουν τὰ ἔρημα τὰ πουλάκια; Ἀπὸ κάτω σ' αὐτὴ τὴν καμπάνα χώνονται καὶ στριμώγνονται νὰ ζεσταθοῦν. Ἐκεῖ ἀπὸ κάτω ξεγελιῶνται πῶς βρίσκουν τὴ ζεστασιὰ τῆς γλυκειᾶς φτερούγας, ποὺ δὲν τὴ γνώρισαν ποτέ. Ἐκεῖ ἀπὸ κάτω μεγαλώνουν, βγάζουν φτερὰ καὶ πούπουλα, γνωρίζουν σιγὰ-σιγὰ τὸν κόσμο. Ἕνα θερμόμετρο ἀγρυπνεῖ πάντα στὸν τοῖχο καὶ προσέχει νὰ μὴ τοὺς λείψει ποτὲ ἡ θερμοκρασία ποὺ χρειάζεται, ἐκείνη ἡ ζεστασιὰ ποὺ τὴν κρύβει τόσο γλυκὰ ἡ μαννούλα στὴν ἀγκαλιά της.

Τὸ πρᾶγμα φαίνεται τώρα πιὰ ἁπλὸ—ὅλα τὰ συνειθίζει κανείς. Κι' ὅμως, ὅταν τὸ συλλογιστήκαμε καὶ τὸ εἴδαμε ἐκεῖ μὲ τὰ μάτια μας—ἄ, τὸ βρήκαμε σκληρὰ μελαγχολικό: τὰ πουλάκια ποὺ δὲ γεννήθηκαν ἀπὸ μάννα, ποὺ δὲ γνώρισαν μάννα, ποὺ ἦρθαν στὸν κόσμο—πῶς νὰ τὸ πῇ κανείς; ὀρφανο-γεννημένα!

Μ. Δ. Σ.

ΑΝΘΙΣΜΕΝΗ ΜΥΓΔΑΛΙΑ

Ἀνθισμένη μυγδαλιὰ
μὲ τἀφράτα σου κλαδιά,
ἕνας ἄνεμος σὲ δέρνει
καὶ, πρὶν γίνουνε καρποί,
ξέφυλλα στὴ νύχτα αὐτὴ
λυσσασμένος σοῦ τὰ πέρνει.

Μιὰ κιγκλίδα σὲ φρουρεῖ
σιδερένια κι' αὐστηρὴ
ἀπ' τῆς λευτεριᾶς τὸν κάμπο,
κι' εἶμ' ἀδύνατη πολύ,
τῆς συμπάθειας τὸ φιλὶ
νὰ σοῦ φέρω, νἄμπω.

Μοιάζεις μὲ μιὰ εὐγενικὴ
ποὺ βρογγᾶ σὲ φυλακὴ
καὶ στενάζει νύφη,
ποὺ πληγώνουν αἰχμηρὰ
ἀπὸ ζήλεια τοῦ βοριᾶ
ἀτσαλένια ξίφη.

Μυγδαλιά, παρθένα ἀγνή,
ἡ σχισμένη σου φωνὴ
ὅπου πάω μὲ φτάνει,
κι' ἕνα ἀνθάκι σου ὡς ἀδῶ
ἄσπρο φτάνει, «σάγαπῶ»
νὰ μοῦ πῇ καὶ νὰ μὲ ράνῃ.

ΡΙΤΑ Ν. ΜΠΟΥΜΗ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΚΑ'.

Στὴν ἀρχή, τὰ κακόπαιδα τἄβαλαν μὲ τὴν καϊμένη τὴν οὐρά μου.

—Τί φουντωτὴ ποὺ εἶναι! Τῆς βάζουμε φωτιά; Θὰ καῇ σὰν πυροτέχνημα!

Ἡ ἰδέα ἦταν τοῦ ἔξυπνου Γεώργου. Ὁ Πολύβιος ὅμως ἦταν ἐκεῖνος ποὺ ἄλειψε τὴν ἄκρη τῆς οὐρᾶς μου μὲ λίγη βενζίνα, κι' ἔπειτα ἄναψε ἕνα σπίρτο καὶ τῆς ἔβαλε φωτιά.

Ἐγὼ ἐνόμισα πὼς τὸ λέγαν ἔτσι, στ' ἀστεῖα, καὶ δὲν εἶχα φοβηθεῖ καθόλου. Ἄμα ἔνοιωσα ὅμως τὸν πόνο τοῦ καψίματος, πετάχτηκα ἀπὸ τὰ χέρια τους κι' ἄρχισα νὰ τρέχω σὰν τρελλός.

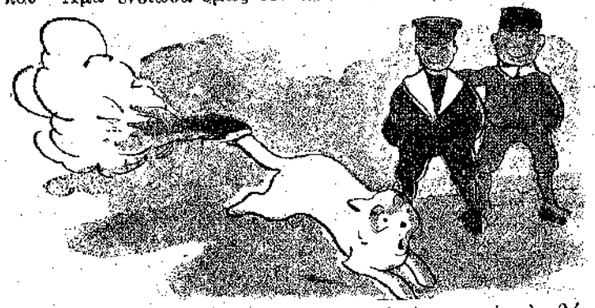

Εὐτυχῶς δὲν τἄχασα κι' ὁλωσδιόλου. Κάπου-ἐκεῖ εἶχα ἰδεῖ μιὰ μεγάλη πήλινη λεκάνη γεμάτη ἀπὸ βρόχινο νερό. Δὲν χάνω καιρό, τρέχω ἴσια σ' αὐτήν, βουτῶ μέσα στὸ νερὸ τὴν ἀναμμένη οὐρά μου καὶ τὴ σβύνω... ἄψε - σβύσε!

—Εἶδες ἐκεῖ ἔξυπνάδα; φώναξε μὲ θαυμασμὸ ὁ Πολύβιος. Μπράβο, γατούλη! Ὡραῖα τὰ κατάφερες. Ἐλα - δῶ νὰ σὲ φιλήσω!

Ἐγὼ πάλι φάνηκα κουτός: Ἀντὶ νὰ τὸ σκάσω, πίστεψα στὸ θαυμασμὸ τοῦ Πολύβιου καὶ στάθηκα νὰ μὲ ξαναπιάσῃ γιὰ νὰ μὲ φιλήσῃ γιὰ τὴν ἔξυπνάδα μου!

Πραγματικῶς, καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ μοῦ ἔκαμαν πολλὰ χάδια καὶ καλοπιάσματα. Μοῦ περιποιήθηκαν μάλιστα καὶ τὴν οὐρά μου ποὺ μ' ἔτσουζε φοβερά. Ἀλλὰ κι' αὐτὰ ἦταν γιὰ νὰ μὲ ἀποκοιμίσουν. Μιὰ στιγμή, ὁ Γεώργος μπῆκε στὸ σπιτάκι του. Καὶ σὲ λίγο γύρισε μ' ἕναν τενεκὲ δεμένο μὲ σπάγγο, ποὺ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ φίλου του, τὸν ἔδεσε στὴν οὐρά μου!

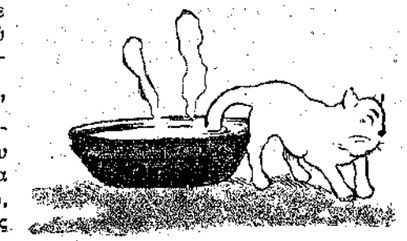

Κατάλαβα τὸ καινούριο παιχνίδι κι' ἀντιστάθηκα ὅσο μπόρεσα. Μὰ τοῦ κάκου: ὁ τενεκὲς δέθηκε στὴν οὐρά μου σφιχτὰ καὶ στερεά. Κι' ὅταν ξέφυγα ἀπ' τὰ χέρια τους κι' ἄρχισα νὰ τρέχω, γιὰ νὰ γλυτώσω, ὁ τενεκές, χτυπώντας ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ἔκανε τέτοιους κρότους, ποὺ ξεκουφάθηκα, παραζαλίστηκα, κατατρόμαξα καὶ δὲν ἤξερα πιὰ τί νὰ κάμω. Ἐμένα, ποὺ τἄβγαλα πέρα σὲ τόσες δύσκολες περιστάσεις, μὲ νίκησε ἕνας παλιοτενεκὲς δεμένος στὴν οὐρά μου! Μὰ ἦταν, βλέπετε, ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τὸ πάθαινα. Καὶ δὲν ἤξερα νὰ κάνω ἄλλο παρὰ νὰ τρέχω ἀλαλιασμένος. Ποῦ πήγαινα; τί περίμενα; ποιὸς νὰ μὲ γλύτωνε; Ἡ τύχη μόνο.

Πολλὲς φορὲς εἶχα ἰδεῖ σκύλους μὲ τενεκὲ στὴν οὐρά, καὶ γελοῦσα μαζί τους ποὺ ἔτρεχαν κι' οὐρλιαζαν σὰ νὰ τοὺς κυνηγοῦσαν θεριά. «Τί κουτοί! ἔλεγα. Δὲν στέκονται, νὰ κόψουν τὸ σπάγγο μὲ τὰ δόντια τους καὶ νὰ γλυτώσουν;». Ἀλλὰ νὰ ποὺ αὐτὸ ποὺ ἔλεγα γιὰ τοὺς σκύλους, δὲν εἶχα τώρα μυαλὸ νὰ τὸ κάμω γιὰ τὸν ἑαυτό μου, κι' ἐξακολουθοῦσα νὰ τρέχω κι' ἐγώ, νὰ τρέχω καὶ νὰ νιαουρίζω σὰ νὰ μὲ κυνηγοῦσαν θεριά!

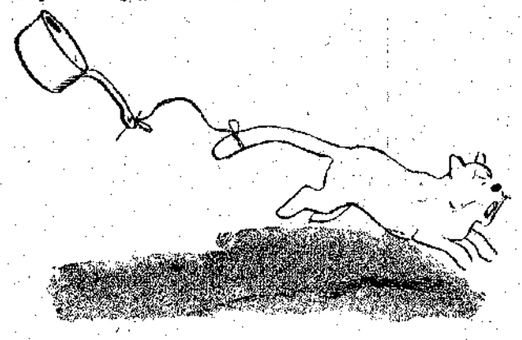

Εἶχα ὅμως τύχη. Κα-

θὼς ἔτρεχα μὲ μεγάλα πηδήματα, ὁ τενεκές μου σηκωνόταν ψηλὰ καὶ ξανάπεφτε. Μιὰ στιγμὴ λοιπὸν ποὺ εἶχε σηκωθεῖ, ξανάπεσε — ποῦ νομίζετε! — στὰ κέρατα ἑνὸς τράγου ποὺ βρέθηκε στὸ δρόμο μου. Ἀλλὰ ὁ τενεκές μου δὲν ἦταν παρὰ μιὰ κατσαρόλα, ποὺ σφηνώθηκε στὰ κέρατα τοῦ τράγου κι' ἔμεινε κεῖ.

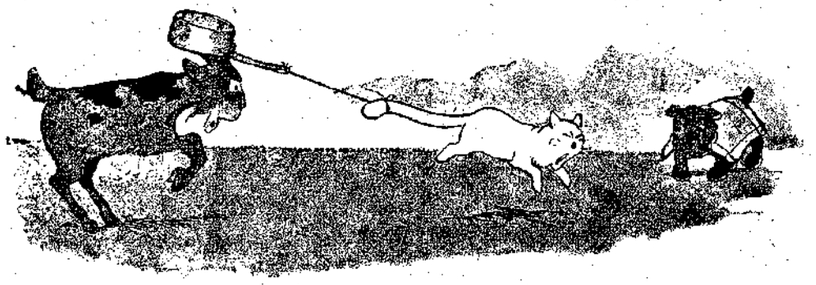

Ὁ τράγος δὲν κουνήθηκε σχεδὸν ἀπὸ τὴ θέση του. Ἐγὼ ἐξακολούθησα νὰ τρέχω μὲ τὴν ἴδια ὁρμή. Φυσικὰ ὁ σπάγγος τεντώθηκε, τεντώθηκε, καὶ στὸ τέλος κόπηκε στὴ μέση. Ὁ τενεκὲς ἔμεινε στὸ κεφάλι τοῦ τράγου σὰν καπέλλο. Κι' ἐγώ, ἐλεύθερος πιά, στάθηκα κοντὰ σ' ἕνα μικρὸ σκύλο μ' ἐπανωφόρι, ποὺ εἶχε παρακολουθήσει ὅλη αὐτὴ τὴ σκηνή.

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΔΑΥΙΔ ΚΟΠΠΕΡΦΗΛΔ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CH. DICKENS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Εἰσόδημα ἐτήσιο, εἴκοσι λίρες· δαπάνη, εἴκοσι λίρες παρὰ ἕνα σελλίνι· ἀποτέλεσμα: εὐτυχία! Εἰσόδημα ἐτήσιο, εἴκοσι λίρες· δαπάνη, εἴκοσι λίρες καὶ ἕνα σελλίνι· ἀποτέλεσμα: δύστυχία!

Ἐγὼ τὸν εὐχαρίστησα γιὰ τὶς συμβουλές του, ἂν καὶ ἀπὸ μέσα μου ρωτοῦσα πῶς δὲν εἶχε κατορθώσει, νὰ τὶς ἐφαρμόσω κι' ὁ ἴδιος κι' ἀποχαιρέτησα μὲ πολλὴ συγκίνηση τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, ποὺ ἦταν γιὰ μένα ἡ δεύτερη οἰκογένεια σ' αὐτὴ τὴ θλιβερὴ ἐποχὴ τῆς ζωῆς μου. Μαζί μου τοὺς ἀποχαιρέτησε κι' ἡ φτωχὴ ὀρφανούλα ποὺ εἶχαν γιὰ ὑπηρέτρια. Ἐκείνη θὰ πήγαινε νὰ συνεχίση τὴ ζωή της σὲ κάποιο φτωχικὸ ὀρφανοτροφεῖο, κι' ἐγὼ στὴ θλιβερὴ ἀποχώρηση τοῦ οἴκου «Μύρτον καὶ Γκρίμπυ».

Ἀλλὰ ὄχι! Ἡ ψυχή μου εἶχε ἐπαναστατήσει πιὰ καὶ δὲν εἶχα καμμιὰ ὄρεξη νὰ ἐξακολουθήσω αὐτὴ τὴν ἄθλια ζωή. Εἶχα ἀπόφαση νὰ φύγω, μ' ἕναν ὁποιονδήποτε τρόπο, καὶ νὰ πάω νὰ βρῶ — παιδὶ νομίζετε; Τὸ μόνο συγγενῆ ποὺ μοῦμεινε στὸν κόσμο, τὴ γριὰ θεία μου, τὴ μὶς Μπέτσυ, ποὺ εἶχα ἀκούσει μόνο τὴν ἱστορία της, χωρὶς νὰ τὴν ἔχω δεῖ ποτὲ στὰ μάτια μου.

Θὰ πήγαινα λοιπὸν σ' αὐτή, θὰ τῆς διηγόμουν τὴν ἱστορία μου καὶ θὰ τῆς ζητοῦσα τὴν προστασία της.

Αὐτὴ τὴ σκέψη τὴ στριφογύριζα πολὺν καιρὸ στὸ μυαλό μου, ἰδίως τὶς νύχτες ποὺ ἔπεφτα νὰ κοιμηθῶ.

Δὲν ἤξερα ὅμως καθόλου σὲ ποιὸ σημεῖο τῆς οἰκουμένης κατοικοῦσε ἡ μὶς Μπέτσυ. Ἔγραφα ἕνα μεγάλο γράμμα στὴν Πέγκοτυ καὶ τὴ ρωτοῦσα, τάχα στὴν τύχη, ἂν θυμόταν ποῦ ἔμενε ἡ θεία μου, γιατὶ ἄκουσα νὰ λένε, τῆς ἔγραφα, γιὰ κάποια κυρία ποὺ κατοικοῦσε σ' ἕνα μέρος (ἔγραφα ὅποιο μοῦρθε στὸ νοῦ) καὶ φανταζόμουν πὼς θὰ ἦταν ἡ θεία μου.

Τῆς ἔγραφα ἀκόμη ὅτι εἶχα ἀνάγκη ἀπὸ μερικὰ χρήματα, μισὴ γουϊνέα, καὶ τὴν παρακαλοῦσα νὰ μοῦ τὰ δανείσει. Ἀργότερα, τῆς ἔγραφα, θὰ τῆς τἄδινα πίσω καὶ θὰ τῆς ἐξηγοῦσα τὸ λόγο, ποὺ μ' ἔκαμε νὰ τῆς τὰ ζητήσω.

Ἡ ἀπάντηση τῆς Πέγκοτυ ἦρθε γρήγορα, γεμάτη ὅπως πάντα ἀγάπη κι' ἀφοσίωση. Μοῦστελνε τὰ χρήματα (φαντάζομαι μὲ πόση λύπη θὰ τἄβγαλε ἀπὸ τὸ κρυφὸ του σεντούκι ὁ Μπαρκῆς) καὶ μοῦγραφε ὅτι ἡ μὶς Μπέτσυ κατοικοῦσε κοντὰ στὸ Δοῦβρο. Ὄχι μέσα στὸ Δοῦβρο, ἀλλ' ἀπέξω, σὲ κάποιο προάστειο. Ρώτησα κάποιον ἐργάτη τοῦ μαγαζιοῦ καὶ μοῦ εἶπε ὅτι ὅλα τὰ προάστεια τοῦ Δούβρου ἦταν κοντὰ τὸ ἕνα στ' ἄλλο. Ἡ πληροφορία αὐτὴ μοῦ φάνηκε ἀρκετὴ κι' ἀποφάσισα νὰ φύγω στὸ τέλος τῆς ἑβδομάδας.

Ἤμουν ἕνας πολὺ τίμιος ἀνθρωπάκος καὶ δὲν ἤθελα μὲ κανέναν τρόπο νὰ ἀφίσω κακὸ ὄνομα στὸ κατάστημα Μύρτον καὶ Γκρίμπυ. Θεώρησα χρέος μου λοιπὸν νὰ μείνω ὡς τὸ Σάββατο τὸ βράδυ καὶ νὰ μὴν παρουσιαστῶ στὸ γραφεῖο νὰ πάρω τὸ μισθὸ τῆς ἑβδομάδας, γιατὶ μοῦ τὸν εἶχαν προκαταβάλει. Γι' αὐτὸ ἄλλωστε εἶχα δανειστεῖ τὰ χρήματα τῆς Πέγκοτυ, γιὰ νὰ ἔχω τὰ ἔξοδα τοῦ ταξιδιοῦ.

Τὸ Σαββατόβραδο λοιπόν, ὅταν μαζευτήκαμε ὅλοι στὸ λογιστήριο γιὰ μισθό, ἔσφιξα τὸ χέρι τοῦ Μὶκ Βάλκερ καὶ τὸν παρακάλεσα, ὅταν ἔρθει ἡ σειρά μου, νὰ πεῖ στὸν κ. Κινὶν ὅτι ἔφευγα. Ἔσφιξα ὕστερα τὸ χέρι καὶ τοῦ Πατάτα, κι' ἔφυγα.

Ἔπιασα κι' ἔγραψα πάνω σὲ μιὰ κάρτα: «Κύριον Δαυΐδ, Δοῦβρον» γιὰ νὰ τὴν κολήσω πάνω στὴ βαλίτσα μου. Τὴν ἔβαλα στὴν τσέπη μου καὶ ξεκίνησα γιὰ τὸ δωμάτιό μου. Στὸ δρόμο κοίταζα μήπως βρῶ κανέναν ἄνθρωπο γιὰ νὰ μοῦ κουβαλήσει τὴ βαλίτσα μου στὸ σταθμὸ τοῦ λεωφορείου.

Σὲ λίγο εἶδα ἕνα καροτσάκι ποὺ τὸσερνε ἕνας γάϊδαρος καὶ τ' ὁδηγοῦσε ἕνας νέος μὲ μακρυὰ ποδάρια. Τὸν κοίταξα καθὼς περνοῦσα καὶ κεῖνος παραξενεύτηκε καὶ μοῦ εἶπε:

— Τί μὲ κοιτᾶς; Γιὰ νὰ μὲ γνωρίσεις;

— Μὲ συγχωρεῖς, τοῦ εἶπα, δὲν ἤθελα νὰ σ' ἐνοχλήσω, ἀλλὰ νὰ σ' ἐρωτήσω ἂν μπορεῖς ν' ἀναλάβεις μιὰ δουλειά.

— Τί δουλειά;

— Νὰ πᾶς μιὰ βαλίτσα.

— Τί βαλίτσα;

— Τὴ δική μου. Τὴν ἔχω σ' ἕνα σπίτι στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου αὐτοῦ. Τὴν πᾶς μ' ἕξη πέννες στὸ γραφεῖο τοῦ λεωφορείου τοῦ Δούβρου;

— Ἕξη πέννες λίγα εἶναι, ἀλλὰ δὲν περάζει.

Κι' ἀμέσως ἔστριψε τὸ γάϊδαρό του πρὸς τὴ διεύθυνση ποὺ τοῦδειξα, κι' ἔφυγε τρεχάλα. Ἐνῶ ἐγὼ τὸν κυνηγοῦσα λαχανιάζοντας.

Ἦταν ἕνα παιδὶ γεμᾶτο αὐθάδεια, καὶ καθὼς μιλοῦσε, μασοῦσε ἕνα κομμάτι ἄχυρο. Ἀλλὰ ἡ συμφωνία εἶχε γίνει τώρα πιὰ καὶ δὲ μποροῦσα νὰ τὴν ἀνακαλέσω.

Ἀνέβηκε στὸ δωμάτιό μου, φορτώθηκε τὴ βαλίτσα μου καὶ τὴν κατέβασε στὸ κάρρο του. Ὅταν ἑτοιμαζόταν νὰ ξεκινήσει, τὸν παρακάλεσα νὰ σταθεῖ στὶς φυλακές, γιὰ νὰ ἰδῶ ἂν εἶχαν φύγει οἱ Μικάμπερ. Ἀμέσως ἐκεῖνος κτύπησε τὸ ζῶο του καὶ ξεκίνησε μ' ὅλη του τὴ γρηγοράδα, ἐνῶ ἐγὼ ἄρχισα πάλι νὰ τὸν κυνηγῶ μ' ὅλα μου τὰ δυνατά, ὥς που τόν πρόφτασα σταματημένον μπροστὰ στὶς φυλακές.

Ἤμουν κατακόκκινος καὶ γεμᾶτος φούρκα. Ἔβγαλα ἀπὸ τὴν τσέπη μου τὴν κάρτα γιὰ νὰ τὴν κολλήσω στὴ βαλίτσα μου, ἀλλὰ τότε πετάχτηκε καὶ τὸ χρυσὸ νόμισμα ποὺ μοῦχε στείλει ἡ Πέγκοτυ, δηλαδὴ ὁλόκληρη ἡ περιουσία μου, κι' ἔπεσε στὸ χῶμα. Τὸ σήκωσα καὶ γιὰ περισσότερη ἀσφάλεια τὄβαλα μέσα στὸ στόμα μου.

Καθὼς λοιπὸν ἔσκυβα νὰ κολλήσω τὴν κάρτα, μοῦρχεται μιὰ γροθιὰ στὸ σαγόνι καὶ τὸ νόμισμά μου πετάγεται ἀπὸ τὸ στόμα μου στὸ χέρι τοῦ νέου.

— Ἔτσι ἔ; φώναξε ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος. Ἔχεις κλέψει λεφτὰ καὶ πᾶς νὰ τὸ σκάσης; Ἔμπρός, ἔλα στὸ τμῆμα, μικρὲ λωποδύτη!

Καὶ μ' ἄρπαξε ἀπὸ τὸ λαιμό.

— Δός μου τὰ λεφτά μου, φώναξα ἐγὼ τρομαγμένος, κι' ἄσε με ἥσυχο!

— Νὰ σ' ἀφίσω ἥσυχο, ἔ; Ἔλα στὸ τμῆμα, ν' ἀποδείξεις πὼς τὰ λεφτὰ εἶναι δικά σου!

— Δός μου τὴ βαλίτσα μου καὶ τὰ λεφτά μου! φώναξα ἐγὼ καὶ μ' ἔπιασαν τὰ δάκρυα.

Ὁ νέος ὅμως φώναζε ὁλοένα: «στὸ τμῆμα, στὸ τμῆμα!» καὶ μὲ τραβοῦσε ἀπ' τὸ γιακὰ ὅλο καὶ πιὸ κοντὰ στὸ γάϊδαρό του (τί εὐχή, γιὰ δικαστὴ τὸν εἶχε περάσει τὸ γάϊδαρό του;) λέγοντάς μου πὼς θὰ μ' ἔχωνε στὴ φυλακή.

Ἐαφνικὰ ὅμως ἄλλαξε γνώμη, πήδησε στὸ κάρρο του, κάθητε πάνω στὴ βαλίτσα μου καὶ ξεκίνησε πάλι μ' ὅλη του τὴ γρηγοράδα, φωνάζοντας:

— Πάω στὴν ἀστυνομία, νὰ σοῦ δείξω ἐγώ!

Ἔτρεξα ὅσο μποροῦσα, μὰ τὰ πόδια μου κόπηκαν καὶ ἡ ἀνάσα μου σώθηκε. Νὰ φωνάξω βοήθεια δὲν εἶχα τὸ θάρρος καὶ πολεμοῦσα μονάχα νὰ τὸν φτάσω. Πότε τὸν ἔβλεπα, πότε τὸν ἔχανα καὶ μέσα στὸ τρελλό μου τρέξιμο, ἔπεφτα πάνω στοὺς διαβάτες καὶ κάθε στιγμὴ κινδύνευα νὰ μὲ πατήσουν τ' ἁμάξια.

Ἐπιτέλους, ἀποκαμωμένος πιὰ κι' ἐξαντλημένος ὡς τὸ ἀπροχώρητο, ἄφισα μὲ ἀπελπισία τὸν καρροτσέρη νὰ μοῦ πάρει τὴ βαλίτσα καὶ τὰ λεφτά μου καὶ μὲ τὰ μάτια γεμᾶτα δάκρυα, πῆρα δίχως νὰ σταματήσω, τὸ δρόμο τοῦ Γκρίνουϊτς, ποὺ, καθὼς εἶχα ἀκούσει βρισκόταν στὸ δρόμο τοῦ Δούβρου.

Ἔτσι ξεκινοῦσα γιὰ νὰ βρῶ τὴ θειά μου, τὴ μὶς Μπέτσυ, τόσο φτωχός, ὅσο ἤμουν τὴ στιγμὴ ποὺ εἶχα γεννηθεῖ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

Πῶς ξέρω νὰ ἐκτελῶ τὶς ἀποφάσεις μου

Τὴ στιγμὴ ποὺ σταμάτησα τὸ κυνήγημα τοῦ κάρρου, βέβαια εἶχα στὸ νοῦ μου ἀμυδρὰ τὴν ἰδέα νὰ ξεκινίσω γιὰ τὸ Δοῦβρο μὲ τὰ πόδια μου. Μὰ γρήγορα ἀναγκάστηκα νὰ καθήσω στὸ κατώφλι μιᾶς πόρτας γιὰ νὰ ξανασάνω, γιατὶ ἤμουν πολὺ λαχανιασμένος.

Νύχτωνε. Ἄκουσα ἕνα ρολόϊ νὰ χτυπάει δέκα, ἀλλὰ ἦταν καλοκαίρι καὶ ἡ ὥρα ἦταν ἀκόμη ζεστή. Ὅταν ξανάσανα λιγάκι καὶ μοῦ πέρασε τὸ λαχάνιασμα, σηκώθηκα καὶ πῆρα πάλι τὸ δρόμο τοῦ Γκρίνουϊτς. Οὔτε στιγμὴ δὲ μοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ νὰ γυρίσω πίσω. Δὲ θὰ τὄκανα οὔτε κι' ἂν μ' ἔπιανε στὸ δρόμο ἡ χειρότερη χιονοθύελλα.

Εἶχα στὴν τσέπη μου τρία σολδιὰ — δὲν ξέρω κι' ἐγὼ πῶς βρέθηκαν στὴν τσέπη μου. Ἄρχισα νὰ συλλογίζομαι ὅτι ἴσως θὰ δημοσίευαν σὲ λίγες μέρες οἱ ἐφημερίδες, ὅτι μὲ βρῆκαν πεθαμένο κάτω ἀπ' ἕνα φράχτη, καὶ ἡ διάθεσή μου δὲν ἦταν βέβαια διόλου χαρούμενη.

Ὡστόσο προχωροῦσα. Σὲ μιὰ στιγμὴ πέρασα κοντὰ ἀπ' ἕνα μαγαζάκι, ὅπου εἶδα τὴν ἀκόλουθη ἐπιγραφή: «Ἀγοράζονται παλαιὰ ροῦχα, παπούτσια καὶ ἄλλα εἴδη». Ὁ μαγαζάτορας καθόταν στὴν πόρτα του μὲ τὰ μανικοπουκάμισα καὶ μὲ τὴν πίπα του στὸ στόμα.

Κάμποσα σακκάκια καὶ πανταλόνια ἦταν κρεμασμένα ἀπὸ τὸ ταβάνι καὶ φωτίζονταν ἀπὸ ἕνα νυσταγμένο κερί, ἔτσι ποὺ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔμοιαζε μὲ κανέναν κακοῦργο, ποὺ σκότωσε ἀπὸ ἐκδίκηση τοὺς ἐχθρούς του καὶ τοὺς εἶχε κρεμασμένους ἐκεῖ, στὸ σκοτάδι.

Στὸ σπίτι τῶν Μικάμπερ εἶχα μάθει ὅτι οἱ παλαιοπώλες εἶναι οἱ σωτῆρες σὲ δύσκολες ὧρες. Χώθηκα λοιπὸν σ' ἕνα παράμερο δρομάκο, ἔβγαλα τὸ γιλέκο μου, τὸ δίπλωσα προσεχτικὰ κάτω ἀπὸ τὴ μασχάλη μου καὶ παρουσιάστηκα στὴν πόρτα τοῦ μαγαζιοῦ.

— Κύριε, εἶπα στ' ἀφεντικό, ἔχω νὰ σᾶς πουλήσω σὲ λογικὴ τιμὴ αὐτὸ τὸ γιλέκο. Σᾶς κάνει;

Ὁ κ. Δόλομπυ (αὐτὸ τὄνομα διάβασα στὴν ἐπιγραφή) πῆρε τὸ γιλέκο, ἀκούμπησε τὴν πίπα του στὴν πόρτα καὶ μπῆκε στὸ μαγαζί, ὅπου τὸν ἀκολούθησα κι' ἐγώ. Ἐκεῖ ξεφιτύλησε τὸ κερί, ἄπλωσε τὸ γιλέκο μου σ' ἕνα τραπέζι καὶ τὸ ἐξέτασε προσεχτικά· ὕστερα τὸ ζύγωσε στὸ φῶς γιὰ νὰ τὸ ἴδει καλύτερα, καὶ στὸ τέλος μοῦ εἶπε:

— Τί γυρεύετε γι' αὐτὸ τὸ γιλέκο;

— Ἔσεῖς ξέρετε, καλύτερ' ἀπὸ μένα, κύριε, τί ἀξίζει, ἀπάντησα ἐγὼ ταπεινά.

— Ὄχι, ἀπάντησε ὁ παλαιοπώλης, ἐγὼ ἀγοράζω αὐτὴ τὴ στιγμή, δὲν πουλῶ ἂν πουλοῦσα, θὰ σᾶς ἔλεγα, τόσο γυρεύω. Τώρα πουλᾶτε σεῖς, πῆτε μου λοιπόν, τί γυρεύετε;

— Σαράντα σολδιά, εἶναι καλά; ρώτησα ἐγὼ δειλὰ-δειλά, ὕστερ' ἀπὸ κάμποσο δισταγμό.

Ὁ κ. Δόλομπυ τύλιξε πάλι τὸ γιλέκο μου καὶ μοῦ τὄδωσε πίσω:

— Δὲ μπορῶ νὰ πετῶ στὸ δρόμο τὸ ψωμὶ τῶν παιδιῶν μου, εἶπε. Καὶ εἴκοσι σολδιὰ νὰ μοῦ γυρεύατε, πάλι ζημιώνομαι.

Τί ἔπρεπε νὰ κάμω; Βέβαια δὲν εἶχα τὸ δικαίωμα νὰ τὸν βάλω νὰ πετάξει τὸ ψωμὶ τῶν παιδιῶν του στὸ δρόμο. Ἄλλωστε κι' ἡ ἀνάγκη μου ἦταν μεγάλη κι' ἀναγκάσθηκα νὰ δεχθῶ τὴν τιμὴ τῶν εἴκοσι σολδιῶν.

Ὁ παλαιοπώλης μοῦ τἄδωσε μουρμουρίζοντας καὶ βγῆκα ἀπὸ τὸ μαγαζὶ χωρὶς γιλέκο, ἀλλὰ μὲ εἴκοσι σολδιὰ περισσότερα στὴν τσέπη. Κούμπωσα καλὰ τὸ σακκάκι μου καὶ ἔτσι κανεὶς δὲ μποροῦσε νὰ καταλάβει ὅτι δὲ φοροῦσα γιλέκο.

Ἀλήθεια, τὄξερα ὅτι σὲ λίγο καὶ τὸ σακκάκι μου θὰ πήγαινε νὰ βρεῖ τὸ γιλέκο μου, καὶ θὰ ἤμουν εὐχαριστημένος ἂν κατόρθωνα νὰ φτάσω στὸ Δοῦβρο μὲ τὸ παντελόνι μου καὶ μὲ τὸ πουκάμισο.

Εἶχα ἑτοιμάσει τὸ σχέδιό μου πῶς νὰ περάσω τὴ νύχτα. Λογάριαζα νὰ πλαγιάσω κοντὰ στὸν τοῖχο τῆς «Σχολῆς Σάλεμ», τοῦ παλιοῦ μου σχολείου δηλαδή, σὲ μιὰ γωνιὰ ποὺ τὴν ἤξερα ὅτι ἦταν ἀσφαλισμένη ἀπὸ τὸν ἀέρα. Φανταζόμουν ὅτι θὰ ἦταν σὰ νὰ εἶχα τὴ συντροφιὰ τῶν παλιῶν μου συμμαθητῶν, κι' ὅτι δὲ θὰ ἦταν δυσάρεστο νὰ αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτό μου τόσο κοντὰ στὸ θάλαμο ἐκεῖνο, ὅπου ἄλλοτε διηγόμουν τὶς ἱστορίες μου στὸ Στίρφορδ καὶ στοὺς ἄλλους, τὴ στιγμὴ μάλιστα ποὺ οἱ συμμαθητές μου δὲ θἄξεραν ὅτι ὁ «μικρὸς Κόππερφηλδ» ἦταν ξαπλωμένος ἀπ' ἔξω καὶ ξενυχτοῦσε κάτω ἀπὸ τ' ἀστέρια τοῦ Θεοῦ.

Ἔφτασα λοιπὸν στὸ παλιό μου σχολεῖο, κατάκοπος ἀπὸ τὸ δρόμο, βρῆκα τὴ γωνιὰ τοῦ τοίχου καὶ ξαπλώθηκα ἐκεῖ, ἀφοῦ τριγύρισα τὸν τοῖχο καὶ κοίταξα ὅλα τὰ παράθυρα, ὅπου βασίλευε βαθειὰ σιγή. Δέ θὰ ξεχάσω λοιπὸν ποτὲ πόσο βαθειὰ μοναξιὰ ἔνοιωσα, ὅταν ξαπλώθηκα κατὰ γῆς, μὲ δίχως ἄλλο σκέπασμα ἀπὸ πάνω μου, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν οὐρανό.

Ἔφτασε ὁ ὕπνος, κατέβηκε στὰ μάτια μου, ὅπως κατέβηκε ἐκεῖνο τὸ ἴδιο βράδυ πάνω σὲ τόσα ἄλλα πλάσματα ἔρημα ὅπως ἐγώ, πάνω σ' ὅλους ἐκεῖνους, ποὺ ὁ κόσμος τοὺς ἔχει κλεισμένη τὴν πόρτα καὶ ποὺ τοὺς κυνηγοῦνε τὰ σκυλιὰ σὰν ἀπόκληρους.

Ὀνειρεύτηκα ὅτι ἤμουν ξαπλωμένος στὸ κρεβάτι μου στὸ σχολεῖο, καὶ μιλοῦσα μὲ τοὺς συμμαθητές μου. Ὕστερα ξύπνησα καὶ βρέθηκα καθιστὸς καὶ ψιθύρισα τὄνομα τοῦ Στίρφορδ καὶ κοίταξα μ' ἔκπληξη τἀστέρια ποὺ ἦταν ἀπὸ πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου. Ὅταν ἤρθα στὸν ἑαυτό μου καὶ συλλογίστηκα ὅτι κοιμόμουν τὴν ὥρα αὐτὴ στὸ ὕπαιθρο μοναχός μου, αἰσθάνθηκα ἀλλόκοτο φόβο καί, δίχως νὰ ξέρω γιατί, σηκώθηκα ἀμέσως κι' ἄρχισα νὰ περπατῶ.

Ὡστόσο τἀστέρια χλώμιαζαν σιγὰ-σιγὰ καὶ μιὰ ἐλαφρὴ χλωμάδα στὸν οὐρανὸ προμηνοῦσε τὴ χαραυγή. Αὐτὸ μοῦδωσε θάρρος, καὶ ἐπειδὴ ἤμουν ἀκόμα πολὺ κουρασμένος, ξαναπλάγιασα στὴ γωνιά μου κι' ἀποκοιμήθηκα πάλι, μ' ὅλο ποὺ αἰσθανόμουν διαπεραστικὸ κρύο στὸ κορμί μου.

Ἐπιτέλους, οἱ ἀχτῖνες τοῦ ἥλιου καὶ τὸ κουδούνι, ποὺ χτυποῦσε στοὺς μαθητὲς τοῦ σχολείου «ἐγερτήριο», μὲ ξύπνησαν.

Ἂν ἤξερα ἐκείνη τὴν ὥρα ὅτι ὁ Στίρφορδ ἦταν ἀκόμη στὸ Σχολεῖο, θὰ τριγυρνοῦσα ἐκεῖ - κοντὰ γιὰ νὰ μπορέσω νὰ τὸν ἰδῶ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΝΤΙΟ, ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ

ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟ ΔΡΑΜΑΤΑΚΙ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Μαριάνθη : — Όχι, κι' αυτά δε σοῦ λέω. Μ' άλλο είναι το παράζι που μοῦ τρώει τα σωθικά. Τη Σμύρνη τη χάσαμε, τίποτα δεν μπορεί να γίνη πιά. Ο άντρας μου πέθανε, κανένας δε θα τον σηκώσει από το μνῆμα του. Αλλά το παιδί μου... το μικρούλι μου, αυτό δεν το σκότωσαν, υπάρχει, μα γιά μένα είναι χαμένο γιά πάντα... γιά πάντα... (Σταματάει συγκινημένη.)

Ερατώ : — Τί μοῦ λές, καλέ, έχασες το παιδί σου, εκεί στο χαλασμό; (Η Μαριάνθη σιγοκλαίει και νεύει «ναί»). Μα πῶς στάθηκε το πράμμα, γιά λέγε μου.

Μαριάνθη : — Ω. μα είναι ολάκερη ίστορία. Θάχης και δουλειά.

Ερατώ : — Δουλειά; Α μπα, αυτή την ώρα όχι. Τ' αφεντικά πλαγιάσανε, η μαγέρισσα με την πρώτη καμαριέρα έχουν τώρα δουλειά. Εγώ κι' η μικρή τ' απόγευμα...

Μαριάνθη : — Ξέχασα άγκαλα πῶς έδῶθες οί δούλοι είναι πιότεροι από τ' αφεντικά! Κάτσε κι' άκουγε το λοιπόν. Ας σοῦ πῶ κι' εσένα την ίστορία... ποιος ξέρει; Κάποτε ίσως να μοῦ βγῆ σε καλό. Μη βλέπεις πού ράβω και μιλάω. Έχω συνειθίσει εγώ και τις δυο δουλειές μαζί, καμμιά φορά κάνω και τρίτη: κλαίω...

Ερατώ : — Θα θυμάσαι το παιδάκι σου, ε; Μα πῶς τόχασες, καϊμένη;

Μαριάνθη, παύει γιά λίγο το ράψιμο, με τα μάτια στητά σ' ένα ωρισμένο σημείο, με ραγισμένη φωνή: — Μιά φριχτή νυχτιά της Σμύρνης. Όπως έλεγε κι' η μικρή, Τσέτες, πυρκαγιές, σφαγές, κακό μεγάλο. Πήρα τα δυο μου κορίτσάκια αγκαλιά, τόνα τριῶν χρονῶ, τ' άλλο ενάμισυ, και σαν τη λωλή έτρεχα στους δρόμους. Καμμιά φορά νύχτωσε. Είδα μπρός μου ένα μεγάλο περβόλι σκοτεινό. Χώθηκα μέσα. Ήξερα, οί Τούρκοι δύσκολα έμπαιναν στα ελληνικά κοιμητήρια... τόσοι σταυροί, τόσοι άσπροι σταυροί τους τρόμαζαν.

Ερατώ : — Και δε φοβήθηκες τους πεθαμένους, καλέ;..

Μαριάνθη, μ' ένα πικρό γέλοιο: — Ω, τους πεθαμένους! Τί πιότερο κακό να μοῦ κάνουν οί πεθαμένοι απ' τους ζωντανούς; Κρύφτηκα λοιπόν.

Ερατώ : — Ανάμεσα στους τάφους, ε; μα πῶς μπόρεσες, καϊμένη!.. Εγώ τρέμω μόνο πού το συλλογιέμαι... νύχτα ώρα.

Μαριάνθη : — Κι' όμως τότες, στη φρίκη, ήταν ένα τόσο καλόβολο καταφύγιο το κοιμητήρι! Πλῆθος γυναικόπαιδα ήταν κρυμμένα πίσω απ' τις άσπρες πλάκες, στις γλάστρες με τα ψηλά φυτά, τα θαμνάκια.

Ερατώ : — Κι' έμεινες πολλή ώρα εκεί;

Μαριάνθη : — Αμέ; Τρεις μέρες!

Ερατώ : — Αχαχούχα! Χαρά στο κουράγιο σου!

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΟΙ ΙΔΙΕΣ, μπαίνει η ΜΑΡΙΝΑ

Μαρίνα : — Καλε δῶ 'σαι, Ερατώ; Τί έγινες καλέ, κι' η μαγέρισσα γκρινιάζει; Έλα και σε θέλει.

Ερατώ : — Αστην κι' ας γκρινιάζει. Σαν τῆς αρέσει. Στάσου και μοῦ διηγέται κάτι η κ. Μαριάνθη πούναι να τραβᾶς τα μαλλιά σου... πώ, πώ, τί τράβηξε η δύστυχη!

Μαρίνα : — Σα θέλεις νάχης φωνές κάτσε. Εγώ μιά φορά στο λέω. Τώρα σύ κάνε ό,τι θέλεις.

«— Γιατί γυρίζετε το πρόσωπο, κυρία;..»

Ερατώ : — Κάτσε, και σύ, γ' ακούσης πῶς έχασε η Μαριάνθη το κοριτσάκι της.

Μαριάνθη : — Όχι, καϊμένη Ερατώ, σύρε, κάνε τη δουλειά σου, κάλλιο να τα ξεχνῶ κι' εγώ. (Ράβει νευρικά.)

Μαρίνα, σκουντάει την Ερατώ: — Λοιπόν, θε νάρθῆς;

Ερατώ : — Ούφ, με σκότισες, άσε με, σοῦ λέω, τώρα. Άμε σύ κι' έρχομαι. (Η Μαρίνα φεύγει μουμουμουρίζοντας).

Ερατώ, στη Μαριάνθη: — Γιά πές μου, κάνε μου. Καλά. Καταλαβαίνω. Εκεί στο χαλασμό, κάποιος στ' άρπαξε, ποιός ξέρει, τόχασες μά... (κομπιάζει) είσαι βέβαιη και πῶς ζεί;

Μαριάνθη : — Αχ, ναί! αυτό, ναί. Μοῦ τόπανε. Σα συνεφέρθηκα (γιατί είχα πάθει μιά λιγοθυμιά — πάσχω κι' απ' την καρδιά μου — στην πιό φοβερή στιγμή) σα συνεφέρθηκα και βρῆκα μόνο το μεγάλο μου κοριτσάκι, μοῦπανε πῶς τ' άλλο τόδαν να τόχῃ μιά γυναίκα, να μπαίνῃ στη βάρκα, ύστερα στο βαπόρι, να φεύγῃ. Αχ! Μοῦ τόπανε. Νόμιζε μαθές πῶς ήμουνα πεθαμένη και τό πῆρε από ψυχικό να το σώσῃ. Μα ποιά ήταν αυτή η γυναίκα, ποτέ δεν μπόρεσα να μάθω.

Ερατώ : — Δεν τόμαθες, ε; Αχ, κατακαϊμένη, πῶς σε λυπᾶμαι. Αλήθεια, μα τώρα πέρασαν τόσα χρόνια, κι' αν το δῆς, πῶς θα το γνωρίσῃς το παιδάκι σου, πού το χωρίστηκες σαν ήτανε μωρό, ε; Το συλλογίστηκες αυτό;

Μαριάνθη : — Αμέ; Έχει ένα σημάδι. Ένα σημάδι πού κανένα άλλο παιδί δεν μπορεί να τόχῃ στον κόσμο. Γεννήθηκε μ' ένα μικρό λεκεδάκι (δείχνει) νά, εκεί δά, στο μπουτάκι του. (Η Ερατώ δείχνεται πολύ ξαφνιασμένη, σαν τρομαγμένη, μα δε μιλάει· η Μαριάνθη δεν τ' προσέχει κι' εξακολουθεί.) Ένα σημαδάκι ίδιο σαν τετράφυλλο τριφύλλι.

(Απέξω ακούγεται η φωνή τῆς Μπελίνας να τραγουδῆ:)

Ριρή, Ριρή, Ριρίκα

. . . . . .

Μαριάνθη : — Τετράφυλλο τριφύλλι. Μαθί, κατακάθαρο. Ο κακόμοιρος ο άντρας μου, σαν τόδε, μοῦχε πεί: «Θάναι τυχερό το παιδί μας, Μαριάνθη». Αχ, πού νάξερε ο δύστυχος! (Σιγοκλαίει).

Ερατώ, σηκώνεται ορθή, με συγκίνηση: — Ένα σημαδάκι στο πόδι ψηλά; σαν τριφύλλι, είπες;

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΜΑΡΙΑΝΘΗ — ΕΡΑΤΩ — ΜΠΕΛΙΝΑ

Μπελίνα, μπαίνει τραγουδώντας: Τῆς Ριρίκας το τραγούδι
το πολύ γνωστό...

Νάμαι! Γυρίσαμε. Δε σταθήκαμε πουθενά. Μιά βόλτα μόνο στον Εθνικό και ίδοῦ εγώ. Τί γίνεται η Κολομπίνα μου; Αακα... κοντεύει, ε;

Μαριάνθη : — Όλο και το προχωράω, ῶς το βράδυ θάναι έτοιμο. Μα θα σταθῆς, μικρό μου, να σοῦ κάνω άλλη μιά πρόβα, γιά να κανονίσω το στρίφωμα, ε;

Μιά φωνή απέξω : — Ερατώ, έλα λοιπόν, τί γίνηκες;

Ερατώ : — Έφτασα! (Φεύγει ρίχνοντας μιά ματιά στη Μαριάνθη και στη Μπελίνα).

Μπελίνα : — Τόχει η μοῖρα της τῆς κακομοίρας να μη βλέπῃ την πρόβα μου. Πρίν δεν ήτανε, τώρα τη φωνάζουνε. Τί να τῆς κάνω εγώ; Και ξέρετε, κ. Μαριάνθη; Έχω σκοπό να σταθῶ σαν

κουκλί. (Στέκεται ακίνητη.) Νά, σαν ξυλένιος στρατιώτης.

Μαριάνθη, την κοιτάζει με τρυφερότητα: — Μικρούλα μου! Θάθελες να μοῦ κάνῃς μιά χάρη; Νά μ' αφῆσῃς να σοῦ δώσω ένα φιλί, ένα μόνο.

Μπελίνα : — Μοῦ το λέτε με τέτοιο τρόπο, πού δεν μπορῶ να σᾶς πῶ όχι... νά. (Τη φιλεί.)

Μαριάνθη, φιλώντας την: — Γλυκό μου...

Μπελίνα, τῆς φεύγει: — Μα πῶς είσαστε έτσι; κλαίγατε; Ξέρετε, δε μ' αρέσει να βλέπω ανθρώπους να κλαίνε, μοῦ κάνει κακό. Α, πολύ κακό. Μα γιατί κλαίγατε;

Μαριάνθη : Νά, θυμήθηκα τον τόπο μου, πούγαι τώρα στη σκλαβιά.

Μπελίνα : — Ααα... (Κουνάει το κεφάλι της.) Δίκιο έχετε. Είναι κακό αυτό, ε; και κλαίτε. Η μαμμά μου, ξέρετε, δεν κλαίει ποτέ.

Μαριάνθη : — Ποτέ;

Μπελίνα : — Όχι. Και γιατί να κλάψῃ; Εμείς, βλέπετε, είμαστε πάντα ελεύθεροι!

ΣΚΗΝΗ Ε'.

ΟΙ ΙΔΙΕΣ, ΚΥΡΙΑ ΜΑΡΤΙΝΗ

Κυρία Μαρτίνη, φαίνεται στην πόρτα τοῦ βάθους σα να μιλάῃ με κάποιον: — Θ' αργήσῃς το βράδυ;.. Όχι; Λοιπόν, au revoir.

Μιά ανδρική φωνή : — Au revoir.

Κυρία Μαρτίνη, μπαίνει εντελῶς μέσα. Βαστάει στο χέρι την τραχηλιά τῆς κολομπίνας: — Α, εδῶ είμαστε! Γύρισες Μπελίνα;

Μπελίνα : — Κάναμε έναν περίπατο, μαμμά, τρέλλα! (Στην πόρτα φαίνεται η Ερατώ, σα να κρυφοκοιτάζῃ.) Μόνο πού δεν καθίσαμε πουθενά, γιά να μην αργήσουμε γιά την πρόβα, κατάλαβες;

Κυρία Μαρτίνη : — Τώρα πού πρόκειται γι' αποκρηάτικο κοστούμι, είσαι ολοπρόθυμη· άλλες φορές... Είσαι έτοιμη Μαριάνθη;

Μαριάνθη : — Μάλιστα, κυρία Μαρτίνη. Ας προβάρῃ τώρα γιά να κανονίσω και το μάκρος.

Μπελίνα : — Η μάλλον... το κόντος! Πρέπει νάναι πολύ κοντό το κοστούμι τῆς κολομπίνας, ε μαμμά;

Ερατώ, σιγά: — Κυρία.

Κυρία Μαρτίνη : — Βέβαια, πολύ κοντό. Κολομπίνα με μακρύ φουστάνι γίνεται;

Ερατώ, το ίδιο σιγά: — Κυρία, να σᾶς πῶ μιά στιγμή.

Κυρία Μαρτίνη : — Μα ποιός είναι; α, εσύ 'σαι Ερατώ; Τί θέλεις;

Ερατώ : — Μιά στιγμή κάτι να σᾶς πῶ...

Κυρία Μαρτίνη : — Καλά, περίμενε να τελειώσουμε, κι' έρχομαι.

(Η Μπελίνα έχει γδυθεί κι' ετοιμάζεται να φορέσῃ το κοστούμι).

Ερατώ, μ' αδημονία: — Κυρία... πρέπει... αμέσως...

Μπελίνα : — Ούφ. κι' εσύ τώρα!.. Μη χασομεράς τη μαμμά, και θέλουμε να τελειώνουμε. Καταλαβαίνω τί θα τη θέλῃς. Θα τη ρωτήσῃς γιά το σπουδαῖο γεγονός: «Θέλετε τον καφέ σας κυρία;» η γιά το πολύ σπουδαιότερο ακόμα: «Το βράδυ τη σούπα θα την κάνουμε με ρύζι η με κριθαράκι;» Χά, χά, χά. Ας το καλό σου, παιδάκι μου, και ξεφορτωνέ μας!

Κυρία Μαρτίνη, γελώντας: — Καλά σοῦ λέει! Το ανατολικό ζήτημα θα το λύσωμε αργότερα. Τώρα πήγαινε να μοῦ σιγυρίσῃς την κάμαρά μου.

«Η Ελένη, ένα χλωμό, καχεκτικό κοριτσάκι...»

Ερατώ, μ' απόφαση: — Καλά λοιπόν. (Φεύγοντας σιγοψιθυρίζει.) Ήθελε τα κι' έπαθε τα. Θεός βοηθός. (Βγαίνει από την πόρτα τοῦ βάθους).

Μπελίνα : — Φουρκίστηκε, μαμμά. Τί κουτή! (Φοράει το κοστούμι κι' αρχίζουν την πρόβα.) Θα βάλουμε και την τραχηλιά να δοῦμε πῶς πάει;

Κυρία Μαρτίνη : — Βέβαια, στην έφερα. (Τῆς τη φοράει.) Θαυμάσια.

Μπελίνα, κοιτάζεται στον καθρέφτη: — Ναί, μα είναι μακρύ, πολύ μακρύ. (Ακούγεται κουδούνισμα.) Αχ, η Τιτίκα με τη Μαίρη θάναι. Μοῦπαν πῶς θάρθουν τ' απόγευμα να παίξουμε. Αχ, κάνετε γρήγορα.

Μαριάνθη : — Τώρα μωρό μου, αμέσως... γιά... γιά... να σοῦ φτιάσω και το στρίφωμα.

Κυρία Μαρτίνη : — Εκεί δά, κρεμάει, κόντηνέ το λίγο.

Μαριάνθη : — Αμέσως, κυρία, εκεί, ε; (Σηκώνει ψηλά τη φουστίτσα, ξαφνικά να μάτια της γουρλώνουν, τρέμει σύγκορμη, βαστάει σηκωμένα τα ρούχα τῆς Μπελίνας και κοιτάζει εκστατικά ένα λεπτό σημαδάκι πόχει στο πόδι, ψηλά. Στην αρχή ψιθυρίζει τραυλίζοντας:) **Θέ** μου... το τριφύλλι... (ύστερα με μιά μεγάλη κραυγή) Με... Με..., Μελπομένη!...

(Πέφτει κάτου λιπόθυμη).

Μπελίνα, τρομαγμένη: — Μπά;.. Μπά! τί έπαθε καλέ μαμμά;

Κυρία Μαρτίνη, με μεγάλη τρομάρα σα χαμένη: — Μα... μα... ξέρω;.. λιποθύμησε... δε θάναι τίποτα... στάσου... όχι, πήγαινε καλύτερα... δεν ξέρω, δεν καταλαβαίνω... Θέ μου, ω! (Σα να γίνεται ξαφνικά ένα μεγάλο φῶς μέσα της.) Ω, Θέ μου! είναι δυνατό; Μπελίνα, τρέχα, τρέχα. (Η Μπελίνα στριφογυρίζει στην κάμαρα χωρίς να ξέρει τί να κάνῃ.) Ερατώ! Ερατώ! Μα πήγαινε λοιπόν, φύγε, δεν πρέπει νάσαι εδῶ.

Μπελίνα, με τρόμο: — Μη... μην πέθανε, μαμμά;

Κυρία Μαρτίνη, χωρίς να την προσέχῃ: — Ω, βέβαια, αυτό είναι. (Ψιθυριστά.) Είπε «Μελπομένη»!.. Θέ μου! Μα φύγε, Μπελίνα, σοῦ λέω. Ερατώ!

Μπελίνα : — Ε, μαμμά, μαμμά, (την κουνάει) πέθανε, ε;

Κυρία Μαρτίνη : — Μα όχι, σοῦ λέω! τί κουτή πού είσαι;

Μπελίνα : — Μα είπες «βέβαια, αυτό είναι».

Κυρία Μαρτίνη — Ούφ, όχι, φύγε. Βγάλ' το κι' αυτό το καταραμένο κοστούμι. Αχ, Θέ μου, Θέ μου... Ερατώ! (Μπαίνει τρέχοντας η Ερατώ).

Ερατώ : — Ήμουνα στην αυλή, δεν άκουγα... Αχ, τί έπαθε η Μαριάνθη;

Κυρία Μαρτίνη, με ξαφνική ψυχραιμία: — Δεν είναι τίποτα, λιποθυμία τῆς ήρθε, πάρε τη Μπελίνα έξω. Ας ντυθῆ κι' ας πάῃ με τις φίλες της· ήρθαν, ε;

Ερατώ : — Μάλιστα, μέσα είναι... (σκύβει στη Μαριάνθη και την τρίβει.)

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

ΟΙ ΙΔΙΕΣ — ΤΙΤΙΚΑ — ΜΑΙΡΗ

Τιτίκα, Μαίρη : — Καλησπέρα σας, κυρία Μαρτίνη! Γειά σου, Μπελίνα. Μπά! τί έπαθε η ράφτρα σας;

Κυρία Μαρτίνη : — Δεν είναι τίποτα, παιδιά μου. Μιά λιποθυμία. Πηγαίνετε μέσα και μεῖς θα την κάνουμε να συνέλθῃ. Μπελίνα, πάρε και τα ρούχα σου, και πήγαινε στην κάμαρά μου να ντυθῆς. Κι' άκου δῶ. Δεν πρέπει νάρθῆς εδῶ καθόλου, αν δε σε φωνάξω. Θ' ανοίξουμε το παράθυρο και μπορεί να κρυώσῃς. Πηγαίνετε μέσα, παίξτε, διασκεδάστε, αλλά, όπως είπαμε.

Μπελίνα : — Ναί, μα πῶς θα μάθουμε γιά τη Μαριάνθη;

Κυρία Μαρτίνη : — Θὰ σοῦ παραγγείλω. Ἐμπρός, Μπελίνα μου, πηγαίνετε, παιδιά.

Μαίρη : — Ἔλα, πάμε Μπελίνα, (σιγὰ) πᾶμε τώρα νὰ παίξουμε, δὲν ἔχει τίποτα.

Τὰ παιδιὰ φεύγουν πισωπλατίζοντας καὶ κοιτοῦν ὁλοένα τὴ λιποθυμισμένη. Μόλις βγῆκαν ἀπὸ τὴν κάμαρα, ἡ κ. Μαρτίνη τρέχει στὴν πόρτα καὶ τὰ παρακολουθεῖ. Ὕστερα γυρίζει στὴν Ἐρατώ).

Κυρία Μαρτίνη : — Ἐρατώ, τρέχα γρήγορα, αἰθέρα. Ἡ γυναίκα αὐτὴ πρέπει νὰ συνέλθῃ τὸ γρηγορώτερο

Ἐρατώ : — Ἀμέσως, στὴ στιγμὴ... γυρίζω.

Κυρία Μαρτίνη, σκύβει στὴ Μαριάνθη καὶ τὴν παρακολουθεῖ μὲ συγκίνηση. Τῆς τρίβει τὰ χέρια μὲ κολώνια, ποὺ πῆρε ἀπὸ ἕνα τραπεζάκι : — Ὤ, Θέ μου, λοιπὸν εἶναι αὐτή, ἡ μητέρα της... Θέ μου! Θέ μου! τί σύμπτωση! τί τρομερὴ σύμπτωση! Μαριάνθη! Μαριάνθη! (τὴν κουνάει.) Μὰ πρέπει νὰ συνέρθῃ, νὰ βεβαιωθῶ. Μά (τὴ χτυπάει στὸ πρόσωπο) εἶπε : «Μελπομένη, τὸ τριφύλλι». Ἄχ, Παναγία μου, βοήθησέ με.

(Ἔρχεται ἡ Ἐρατὼ μ' ἕνα μπουκαλάκι στὸ χέρι).

Ἐρατώ : — Δὲ συνεφέρθηκε ἀκόμα ; τόσην ὥρα!

Κυρία Μαρτίνη : — Ὄχι, μὰ κοντεύει. Νά, γύρισε λίγο χρῶμα στὴν ὄψη της, ἀναστενάζει. Τί χλωμὴ ποὺ ἦταν σὰν πεθαμένη. Ρίξε λίγες σταγόνες αἰθέρα σὲ μιὰ καραμέλλα ζάχαρι — ἔφερες ; — δόσ' της... ἔτσι... Θέ μου... πῶς ἀναστενάζει! Βαθειὰ ἀπ' τὰ φυλλοκάρδια της...

Ἐρατώ, σιγά, διστακτικά : — Κυρία ; εἶν' αὐτὴ ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ, ἔ ;

Κυρία Μαρτίνη : — Σούτ! Σώπα, γιὰ τὸ Θεό! Ἐσὺ ποῦ τὸ ξέρεις ;

Ἐρατώ : — Μοῦ 'πε πῶς ἔχασε ἕνα κοριτσάκι στὸ χαλασμὸ τῆς Σμύρνης καὶ γιὰ μόνη ἐλπίδα γιὰ νὰ τὸ βρῇ, εἶχε ἕνα σημαδάκι ποῦχε τὸ παιδί, ἀπὸ γεννετῆς μαθές, στὸ μπουτάκι του, ἴδιο σὰν τετράφυλλο τριφύλλι. Τὸ λοιπόν... Νὰ... νὰ ἀνοίγει τὰ μάτια της!

Μαριάνθη, κοιτάζει περίεργα γύρω της, μ' ἕναν ἀναστεναγμό : — Θέ μου, ποῦ βρίσκομαι ;

(Ἡ Ἐρατὼ καὶ ἡ κ. Μαρτίνη τὴ βοηθᾶνε νὰ καθήσῃ στὸν καναπέ).

Ἐρατώ : — Κάτσε, καϊμένη, κάτσε.

Μαριάνθη, τὰ θυμᾶται ὅλα : — Μελπομένη... Μένη... Μενούλα μου! Τόβρα κυρία, τόβρα τὸ παιδάκι μου, εἶναι ἀλήθεια, δὲν εἶναι καὶ τώρα ξεγέλασμα τῆς τύχης, κυρία. Μενούλα μου! ποῦ εἶσαι, μικρή μου ;

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΛΙΛΙΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ Ἰ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΣΑΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ἀγαπητοί μου,

Ο ΓΙΟΣ ἑνὸς καλοῦ μου φίλου ἔκαμε φέτος παράξενο Πάσχα: γύρισε ὁλόψυχος, ὁλάκερος, στὰ μαθητικά του χρόνια καὶ δὲν θυμόταν παρὰ συγκινήσεις διαγωνισμῶν, χαρὲς καὶ λύπες βαθμῶν, ἐπαίνους καὶ μαλώματα καθηγητῶν, συγχαρητήρια καὶ συλλυπητήρια συμμαθητῶν του... Αὐτὰ βέβαια ἦταν ὁλωσδιόλου ἄσχετα μὲ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου, ποὺ συνήθως φέρνει ἄλλες ἀναμνήσεις. Ἀλλὰ ὁ γιὸς τοῦ φίλου μου, τὴν ἡμέρα ἐκείνη, λίγο πρὶν καθήσῃ μὲ τοὺς δικούς του στὸ πασχαλινὸ τραπέζι, ἀνακάλυψε, ξαφνικά, ἀνεπάντεχα, ἕνα χαρτί. Καὶ τὸ χαρτὶ αὐτὸ δὲν ἦταν παρὰ ἡ κόλλα τοῦ τελευταίου διαγωνισμοῦ του στὰ Μαθηματικά, διορθωμένη ἀπ' τὸν καθηγητή του καὶ βαθμολογημένη μὲ ἄριστα!

Θἀπορήσετε : Οἱ κόλλες τῶν διαγωνισμῶν φυλάγονται στὸ ἀρχεῖο κάθε σχολείου. Πῶς ἔπεσε λοιπὸν ἐκείνη στὰ χέρια του ; Ἁπλούστατα : εἶχε πέσει πρῶτα στὰ χέρια τοῦ γειτονικοῦ μπακάλη. Κι' ὁ μπακάλης εἶχε τυλίξει μ' αὐτὴν τὸ κομμάτι τῆς μυζήθρας, ποὺ ἡ οἰκογένεια εἶχε ἀγοράσει «φαγεῖν τὸ Πάσχα». Ἀλλὰ καὶ πάλι θἀπορήσετε : Πῶς ; τὶς κόλλες αὐτὲς ὁ κ. Γυμνασιάρχης, ἀφοῦ περάσουν μερικὰ χρόνια, τὶς πουλᾷ στὸ μπακάλη γιὰ νὰ τυλίγῃ μυζήθρες καὶ σαρδέλλες ; Ὁ Γυμνασιάρχης ὄχι βέβαια, ποτέ. Ἀλλὰ καμμιὰ φορά, φαίνεται, ὁ ἐπιστάτης, ποὺ τοῦ τὶς δίνει γιὰ νὰ τὶς κάψῃ — γιατί, ὕστερα ἀπὸ δυὸ τρία χρόνια, ποὺ οἱ κόλλες τῶν διαγωνισμῶν μένουν φυλαγμένες στὸ ἀρχεῖο γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο, καίγονται ὅπως τὰ παλιὰ χαρτονομίσματα καὶ τἀπθετα γραμματόσημα — ὁ ἐπιστάτης, λέγω, ἀσυνείδητος λιγάκι, ἐπροτίμησε νὰ τὶς πουλήσῃ ὡς χαρτὶ τυλίγματος καὶ νὰ πάρῃ λίγες δραχμούλες. Κι' ἔτσι ἐξηγεῖται πῶς ὁ γιὸς τοῦ φίλου μου, τὴν ἡμέρα τοῦ Πάσχα, ξαναβρῆκε τὴν κόλλα τοῦ διαγωνισμοῦ του στὰ Μαθηματικά, ποὺ τὴν εἶχε δώσει, ἐδῶ καὶ τρία χρόνια ὅταν ἦταν μαθητὴς στὴν Δ' τοῦ Γυμνασίου...

Καὶ συγκινήθηκε βαθιά, καὶ θυμήθηκε, κι' ἐξακολούθησε νὰ θυμᾶται καὶ νὰ διηγεῖται στοὺς δικούς του τὰ μαθητικά του :

— Ἐγὼ τὸ ξέρω, τοὺς ἔλεγε, τί μοῦ κόστισε αὐτὴ ἡ κόλλα, ποὺ τὴ βλέπετε τώρα ἔτοι τσαλακωμένη καὶ λερωμένη ἀπ' τὴ μυζήθρα! Τί μελέτη ὅλο τὸ χρόνο, καὶ τί ἀγωνία, τί σπασοκεφαλιὰ ἐκείνη τὴν ὥρα, ὥς νἀκούσω τὰ τρία «ζητήματα» καὶ νὰ λύσω τὰ δυό!.. Τὰ κατάφερα ὅμως. Βλέπετε ; Ὁ καθηγητής, ὁ ἅγιος Μαθηματικὸς ποὺ τὸν τρέμαμε ὅλοι, δὲν βρῆκε νὰ διορθώσῃ παρὰ δυὸ ἀσήμαντα ὀρθογραφικὰ λάθη. Κι' ἂν καὶ δὲν μὲ χώνευε πολύ, ὑποχρεώθηκε νὰ μοῦ βάλῃ δεκάρι. Κοιτάξτε το: ὁλοστρόγγυλο εἶναι. Κι' ἀπ' αὐτὸ τὸ δεκάρι πῆρα τὸ ἀπολυτήριό μου, κι' ἀπ' τὸ δεκάρι ἴσως τῶν Ἑλληνικῶν, γιατὶ στἄλλα μαθήματα ἀμφιβάλλω πολὺ ἂν εἶχα καλοὺς βαθμούς. Νἄβρισκα ἀλήθεια καὶ τὶς ἄλλες κόλλες τῶν διαγωνισμῶν μου... Ἀ! θὰ τρέξω στὸ μπακάλη! Μπορεῖ νἄχῃ κι' ἄλλες!..

Κι' ἔκαμε νὰ τρέξῃ στὸ μπακάλικο, ξεχνώντας πὼς ἦταν κλειστό... Πῆγε ὅμως τὴν πρώτη μέρα ποὺ ξανάνοιξε κι' ἔψαξε στὰ χαρτιὰ τοῦ τυλίγματος, μὲ τὴν ἐλπίδα προπάντων νὰ βρῇ τὴν κόλλα τοῦ διαγωνισμοῦ τῆς Λογικῆς καὶ νὰ καμαρώσῃ... τὸ τριάρι ποὺ θἄχε πάρει. Γιατὶ ἂν καὶ τόσο «λογικὸ παιδί», καθὼς ἔλεγε, μόνο τὴ Λογικὴ δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ — δηλαδὴ τὴ Λογικὴ τοῦ σχολειοῦ. Ἀλλὰ ὁ μπακάλης δὲν εἶχε πιὰ κόλλες διαγωνισμῶν — τὶς εἶχ' ἐξαντλήσει τυλίγοντας τὸ Μέγα Σάββατο τὰ ψώνια τῶν πελατῶν του. Κι' ὁ γιὸς τοῦ φίλου μου ἔμεινε μὲ τὴ χαρά του καὶ μὲ τὶς ἀναμνήσεις του.

— Δὲν μπορῶ νὰ πῶ, ἔλεγε ὕστερα στὸν πατέρα του, πὼς ἔκαμα ἄσχημο Πάσχα μ' αὐτὸ τὸ παράξενο εὕρημα. Εἶναι τόσο ὁμορφες οἱ μαθητικὲς ἀναμνήσεις! Κι' οἱ δυσάρεστες ἀκόμα, ἀφοῦ περάσουν τὰ χρόνια, μᾶς προξενοῦν εὐχαρίστησῃ. Εἶναι ὅπως θυμᾶται κανεὶς ἕνα κίνδυνο ἀφοῦ περάσῃ. Κι' ἐγὼ κινδύνευα τότε νὰ μείνω ἀπροβίβαστος ἢ μετεξεταστέος. Ἀλλὰ τὴ γλύτωνα κάθε χρόνο, ὥς που τὴ γλύτωσα καὶ τὸν τελευταῖο, τὸ δυσκολώτερο, καὶ πῆρα τὸ ἀπολυτήριό μου κι' ἔζησα... Σήμερα, χάρη σ' αὐτὸ τὸ χαρτί, εἶμαι ὑπάλληλος στὴν Πάουερ καὶ βγάζω τὸ ψωμί μου. Ἔδωσα κι' ἐξετάσεις στὴν Τράπεζα, — ἄλλες κόλλες διαγωνισμῶν ἐκεῖ πέρα! τί νὰ γίνουνται, ἄραγε ; — ἔγινα δεκτὸς καὶ περιμένω νὰ μὲ καλέσουν. Δόξα σοι ὁ Θεός, κι' ὁ Χριστὸς ποὺ ἀναστήθηκε!

Αὐτὰ ὁ γιὸς τοῦ φίλου. Κι' ὁ Ἀνανίας, ἅμα τἄμαθε, φώναξε :

— Καλέ, αὐτὴ ἡ ἱστορία μοιάζει... σὰν ἐπεισόδειο Κυριακῆς!

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΒΡΑΔΥ

Τὸ βράδυ σκοτεινόχρωμο
Σὰν κατεβαίνει ἀγάλι,
Τ' ἀχνόφεγγό του ρίχνοντας
Χλωμὸ πέπλο στὴ γῆ,
Τὴν ὥρα αὐτὴ ποὺ ὀχρόλευκα
Τὰ ρόδα σὲ ἀνθογυάλι
Ἀφίνουνε περίλυπα
Τὴν ὕστερη πνοή·

Κάποιες θλιμμένες ἄγνωστες,
Τὴν πόρτα μου κτυποῦνε,
Ἀνοίγουν ἀπροσκάλεστες
Καὶ πικρογελαστές,
Ἀρχίζουνε μελάγχολα,
Γιὰ κάποιες γιὰ μιλοῦνε,
Παλιὲς καὶ ἀνεκπλήρωτες,
Ἐλπίδες μυστικές.

Μὲ σέρνουνε ἀθέλητα,
Μὲ τὴν καρδιὰ σφιγμένη
Καὶ πάλι σ' ὀνειρόπλεχτο,
Χρυσὸ κόσμο, γνωστό·
Ἡ νύχτα πέφτει ἀθόρυβη,
Κι' ἐγὼ πιότερο ξένη,
Τώρα στὴ γῆ, συγκίνησες
Τὶς πρῶτες ξαναζῶ.

Μὰ ξάφνου φῶς ἀζήτητο
Τὰ γύρω πλημμυρίζει,
Σκορπώντας τὶς ἀδιάκριτες
Ἀχτῖνες του παντοῦ,
Τὶς πλάνες ὀπτασίες μου,
Ἐντὸς ἐξαφανίζει.
Τὸ τέλος ἦρθε ἀκάλεστο,
Τοῦ αἰθέριου ταξιδιοῦ.

Μικρομέγαλη

ΘΕΡΟΣ

Προτοῦ ὁ ἥλιος, χρυσοκόκκινος, ἀνεβῇ τὰ ὕψη τ' οὐρανοῦ, τότε ποὺ τὰ πουλιὰ ξυπνώντας τίναζαν τὰ φτερά τους ἀπὸ τὸν ὕπνο, μιὰ εὐθυμη παρέα ξεκινάει ἀπὸ τὸ φτωχὸ χωριό, νὰ πάῃ νὰ θερίσῃ.

Τὰ ζῶα φορτωμένα, ἄλλα μὲ σακουλάκια μὲ ψωμί, ἄλλα μὲ δρεπάνια, ἄλλα μὲ ντεραβέντσες, προχωροῦν γιὰ τὸ χωράφι τοῦ *Γέρο*-Δήμου, τοῦ μεγαλοχτηματία τοῦ χωριοῦ.

Πίσω ἀπὸ τὴν παρέα τοῦ Γέρο-Δήμου, ἔρχονταν ἄλλες γυναῖκες, κι' ἄλλοι ἄντρες, γιὰ τὰ χωράφια τους.

Καὶ στὰ ξεροψημένα ἀπὸ τὸν ἥλιο πρόσωπά τους, ἦταν ζωγραφισμένη ἡ χαρά, ποὺ τοὺς τὴ δίνει ἡ ὄμορφη κι' ἡ ἁπλοϊκὴ ζωὴ τοῦ χωριοῦ.

Τέλος προβάλλουν τὰ χωράφια, ποὺ χρυσίζουν ἀπὸ τὰ κίτρινα ἀστάχυα.

Στὴ ρίζα τῆς βαλανιδιᾶς ξεφορτώνουν τὰ ζῶα, καὶ τ' ἀφίνουν νὰ βοσκήσουν.

Τὰ παρασκάρπια τῆς βαλανιδιᾶς γεμίζουν ἀπὸ ντορβάδες. Κατόπι στρέφουν ὅλοι πρὸς τὴν ἀνατολὴ καὶ κάνουν τὸ σταυρό τους.

— Καλὴ ἀρχή, φωνάζει ὁ Γέρο-Δήμος. Καὶ τοῦ χρόνου! Ἀμήν! ἀπαντοῦν οἱ ἐργάτες.

Ἀμέσως τὰ κοφτερὰ δρεπάνια ἀρχίζουν νὰ ξαπλώνουν κάτω τὰ κίτρινα στάχυα.

Καὶ τὰ στάχυα ἔχουν κατεβάσει κάτω τὸ κεφάλι τους λυπημένα, λὲς καὶ νοιώθουν τὸ θάνατο ποὺ τὰ πλησιάζει.

Θερίζουν, θερίζουν ἀκατάπαυστα. Ὁ Γέρο-Δήμος, μὲ τὴ μεγάλη καλοκαιρινὴ σκιάδα στὸ κεφάλι καὶ μὲ τὸ κόκκινο μαντήλι στὸ λαιμό, σηκώνει τὴ ντεραβέντσα καὶ πίνει ἀχόρταγα νερό. Ἡ ζέστη ὅσο πηγαίνει μεγαλώνει.

Ἡ ἐργατιὰ δουλεύει, δουλεύει ἀκούραστα καὶ κοντεύει νὰ θερίσῃ τὸ μισὸ τοῦ χωραφιοῦ.

Οἱ ἄνδρες κάνουν τὰ δεμάτια ἀπὸ πίσω καὶ τὰ σφιχτοδένουν. Ὕστερα τὰ φορτώνουν στὰ γαϊδουράκια καὶ στὰ μουλάρια.

Κι' ἐγὼ οἱ ἄλλοι θερίζουν, τὸ γέννημα φορτωμένο κουβαλιέται στὰ πετράλωνα.

Τὸ μεσημέρι κοντεύει νἀρθῇ. Ἡ ἐργατιὰ ἑτοιμάζεται νὰ γευματίσῃ. Στρώνουν κλαδιὰ στὸν ἴσκιο τῆς βελανιδιᾶς καὶ κάθονται σταυροπόδι.

Τὸ ξυνόγαλα ρίχνεται στὶς κοῦπες. Ἡ γκίζα, τὸ τυρὶ κι' ἡ σταχτοκουλούρα στολίζουν τὸ φτωχικὸ τραπέζι. Στέλνουν τὸ παιδὶ γιὰ κρύο νερὸ στὴν κοντινὴ βρύση, νὰ πιῇ ἡ κουρασμένη ἐργατιά.

— Καὶ τοῦ χρόνου, φωνάζει ὁ νοικοκύρης.

— Ἀμήν.

Κι' ὅλοι ἀρχίζουν νὰ τρῶνε.

Ἅμα τελείωσαν τὸ γεῦμα, πέφτουν ὅλοι καὶ κοιμοῦνται.

Ὁ ἥλιος φυσάει ἀπαλὰ-ἀπαλὰ στὰ πρόσωπα καὶ τοὺς ἀποκοιμίζει. Ὁ νοικοκύρης μένει τελευταῖος. Κάτι στάχυα μαζώνει, κάτι δένει, γιατὶ τοῦ πονάει περισσότερο γιὰ τὸ χωράφι του.

Ξαπλώνεται τέλος κι' αὐτός, μὲ τὴν ἰδέα ὅτι ἀσφαλίζει φέτος τὸ ψωμὶ τῆς χρονιᾶς, ψιθυρίζοντας :

— Εὐλογημένος ὁ Θεός.

Ἀπ' ὅλους ἀκούεται τὸ ροχαλητὸ τοῦ ὕπνου. Τί εὐτυχισμένη ζωή!..

Πλατειὰ ἡσυχία ἁπλώνεται παντοῦ κατὰ τὸ μεσημέρι, ἐνῶ ὁ ἥλιος καίει σὰν φωτιά. Καὶ τὴν ἡσυχία αὐτὴ τὴν ταράζει μόνο τὸ τραγούδι τοῦ τζίτζικα καὶ τὰ κουδούνια τῶν μουλαριῶν.

Μετὰ κάμποσης ὥρας ἀνάπαυση σηκώνονται. Πλένονται ὅπως ὅπως γιὰ νὰ τοὺς ξεφύγῃ ὁ ὕπνος, καὶ σηκώνουν τὰ μανίκια γιὰ τὴ δουλειά.

Ὅλοι σκυφτὰ θερίζουν τὰ χρυσὰ στάχυα, κουβεντιάζοντας κάποτε-κάποτε.

Πέρσυ, ποῦ νἄταν τέτοιο χοντρὸ σπειρί καὶ τέτοιο χρυσὸ σάρι, λέει μιὰ γυναῖκα.

— Φέτος τὰ μανίκια, λέει ἄλλη, ἔχουν περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη χρονιά.

— Δόξα σοι ὁ Θεός, οὔτε μάστακας φόνηκε φέτος στὰ σπαρτά μας οὔτε καμμιὰ ἄλλη ἀσθένεια.

Ὁ ἥλιος ἀρχίζει νὰ βασιλεύῃ σιγὰ-σιγά. Σὲ λίγο κρύβεται ὁλότελα πίσω ἀπ' τὸ βουνό.

Ἡ ἐργατιὰ θὰ κοιμηθῇ ἐκεῖ τὴ νύχτα, γιὰ νὰ σηκωθῇ αὔριο κατὰ τὰ χαράματα.

Στέλνουν πάλι τὸ παιδὶ στὸ χωριὸ γιὰ τὸ φαγητὸ ποὺ θὰ εἶχε ἑτοιμάσει ἡ κυρὰ-Δήμαινα.

Σκλάβος Βορειοηπειρώτης

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΕΣ ΝΥΧΤΕΣ

Φεγγαρόλουστη νύχτα. Τὸ φεγγόρι λαμπρό, ὁλόγιομο, ἀσημένιο, κάνει στὸν οὐρανὸ τὴ βραδυνή του πορεία, Ἀνάλαφρα συννεφάκια τὸ περικυκλώνουν σεσοργιά, σὰ νὰ φοβοῦνται μὴ τοὺς φύγῃ· μερικὰ τρέχουν ξοπίσω του ξετρελλαμένα ἀπ' τὸ γλυκό του φῶς...

Νύχτα, ποὺ ἡ ψυχὴ πετάει σ' ἀνώτερες ἀτμόσφαιρες καὶ παραμυθένιους τόπους, νύχτα ποὺ ἡ ψυχὴ ξεκουράζει τὸ βλέμμα της στὶς θεῖες καλλονὲς τῆς φύσης καὶ μιλάει μαζί τους...

Τὴν ὥρα αὐτὴ ἐγὼ βρίσκομαι ἐπάνω ψηλὰ στὴν ταράτσα μας, μόνος, ἀναπαυτικὰ γερμένος, σὲ μιὰ γέρικη πολυθρόνα. Μὰ δὲν μοῦ φαίνεται καλὸ τὸ μέρος αὐτὸ γιὰ ν' ἀπολαύσω ἄνετα, τὴν ἡσυχία καὶ τὶς καλλονὲς τῆς ἀνοιξιάτικης φύσης. Γι' αὐτὸ σηκώνουμαι φθάνω στὴν κυκλωτερὴ σκάλα κι' ἀρχίζω νὰ κατεβαίνω ἀργὰ-ἀργὰ τ' ἀμέτρητα παλαιϊκὰ σκαλιά της...

***

Κατέβηκα στὸ πάρκο. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἐδῶ εἶναι φρέσκια κι' ἀρωματισμένη. Τὰ λουλούδια σκορποῦν τριγύρω τὸ βαρὺ καὶ θελκτικό τους ἄρωμα...

Οὔτε ὁ παραμικρὸς κρότος, οὔτε ἡ παραμικρὴ παρατονία, στὴ σιωπηλὴ καὶ γαλήνια αὐτὴ ὥρα δὲν ἀκούγεται. Ἀρχίζω νὰ βηματίζω ἀργά. Ὁ κρότος τῶν βημάτων μου λὲς καὶ ἀπορροφιέται ὁλόκληρος ἀπ' τ' ἁπαλὸ βελούδινο ταπέτο τῆς ὁλόδροσης χλόης... Προχωρῶ κάτω ἀπ' τὰ δέντρα, ἐνῶ οἱ ἀσημένιες ἀχτῖδες τοῦ φεγγαριοῦ, ποὺ μέσα ἀπ' τὰ κλαριὰ γλυστροῦνε, ἀπ' τὴ μιὰ μεριὰ φωτίζουν τὸ δρόμο μου καὶ κάνουν τὸ τοπίο πιὸ ὄμορφο καὶ πιὸ θελκτικό, ἀπὸ τὴν ἄλλη σχηματίζουν στὴ γῆ φαντασιακὲς μορφές, ποὺ μὲ κάνουν νὰ φοβᾶμαι...

Πλησιάζω στὴ μικρούλα λίμνη τοῦ πάρκου. Τί ὄμορφα ποὺ καθρεφτίζεται στὰ καθάρια νερά της τὸ φεγγάρι! Εἶναι ἕνα θαῦμα νὰ τὸ βλέπῃ κανείς! Οἱ ἀχτῖδες του, λὲς καὶ δὲν βρῆκαν ἄλλο μέρος γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν κι' ἦλθαν ἐδῶ γιὰ νὰ ἰδοῦν καὶ τὴν ὀμορφιά τους, τὴν ὑπέροχη, μέσα στὰ ἡσυχα νερὰ τῆς λίμνης π' ἀνάλαφρα ποῦ καὶ ποῦ φρικιάζουν.

***

Πλησιάζω τώρα πιὸ κοντὰ καὶ κάθουμαι στὴ χλόη, ἀνάμεσα στὴν πρασινάδα καὶ τ' ἀνθισμένα δέντρα, ποὺ ὁ ἴσκιος τους φαντασμαγορικὰ φαντάζει. Οἱ πάπιες δὲ βρίσκουντ' στὴ λίμνη γιὰ νὰ παίξω μαζί τους. Πῆγαν νὰ ξεκουραστοῦν κι' αὐτὲς ἀπὸ νωρίς.

Τ' αὐτιά μου συνηθίζουν στὴν ἐρημία. Νοιώθω τὴν πνοή μου νὰ σβύνῃ καὶ τὴν ψυχή μου νὰ φτερουγάῃ... Μοῦ φαίνεται σὰν νὰ μὴν ὑπάρχω πιά, τόσο εἶμαι ἀφοσιωμένη στὴ φύση! Αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἡ ψυχή μου πετάει ψηλά, σ' ἀνώτερες ἰδανικὲς ἀτμόσφαιρες, πρὸς τὸ Θεό...

Ἄλκης Φοῖβος

Ο ΑΛΗΤΗΣ

Στοὺς δρόμους ὁλημέρα τριγυρνᾶ,
Στροφὲς θλιμμένες τραγουδᾶ μὲ πόνο
Κι' ἄλλοτε πάλι λὲς πὼς τὰ ξεχνᾶ ;
Τὸν βλέπεις νὰ γελᾶ, μ' ἀπέξω μόνο.

Τὴ νύχτα στὸ πεζούλι τὴν περνᾶ,
Μιᾶς πόρτας σκεβρωμένης ἀπ' τὸ χρόνο,
Κι' ἅμα τὸ γλυκοχάραμα ξυπνᾶ,
Ἀρχίζει τὸ τραγούδι του μὲ τόνο.

«Ἀλήτης!» νὰ μιὰ λέξη κατάφρονιας,
Ποὺ φέρνει ἐμπρός σου κάποιο λυπημένο,
Ποὺ δὲν ἀκούει γλυκόλογα συμπόνιας,
Τραγουδιστή, μ' ἀπ' τὴ ζωὴ διωγμένο.

Τζιτζίκι

ΤΟ ΒΙΟΛΙ

Στὴ μυστηριώδικη ἐκείνη νυχτιά, ποὺ μονάχα τὸ ὁλόγιομο φεγγάρι χρωμάτιζε κάπως μὲ τὶς χλωμὲς ἀχτῖδες του, στὴ νεκρικὴ νυχτιάτικη σιγή, ἔφθασαν ὡς τὸ προσκέφαλό μου μισοσβυσμένες νότες βιολιοῦ... Ἔφθαναν ἔτσι, θαροῦσες κι' ἦταν ἀνακατωμένες μὲ ξωτικὲς μυρωδιὲς χίλιων φανταστικῶν λουλουδιῶν.

Καὶ στὸ ἀνάλαφρο θρόΐσμα τῶν λουλουδιῶν ποὺ κοιμάνταν στὴ νυχτερινὴ γαλήνη, μ' ὅμορφα ὄνειρα στὸ γλυκὸ νυχτερινό τους ὕπνο, ἀκούσθηκε ἕνα γλυκὸ παθητικὸ τραγούδι, ποὺ ξεχύθηκε γιομάτο πόνο, λὲς κι' ἤθελε νὰ ναρκώσῃ πιὸ πολὺ τὴ βυθισμένη στὸ λήθαργο φύση. Ἦταν ἕνα ὅμορφο τραγούδι, νόμιζες θεϊκό, ποὺ τὸ τραγούδαγε μιὰ καρδιὰ βυθισμένη στὸν ὠκεανὸ τοῦ πόνου!.. Κι' ἀκολουθοῦσε ὁ μαγευτικὸς σκοπὸς τοῦ βιολιοῦ, ποὺ φθάνοντας ὡς τὸ θρόνο τοῦ Πλάστη, ἔμοιαζε μ' ἐπουράνιο ὕμνο π' ἀντηχοῦσε στὴ σιγαλιὰ τῆς νύχτας, τὴ γιομάτη μυστήριο, μὲ θεία χάρη. Οἱ γλυκὲς δοξαριές του, ποὺ σερνόνταν στὸ βιολί, σκορπούσανε ρίγη γύρω του... γιατὶ ἔπαιζε μ' ὅλη του τὴν ἀφοσίωση, θαρρεῖς πὼς οἱ νότες του ἦταν αὐτῆς τῆς καρδιᾶς ἡ φωνή...

Καϊμένο παιδί... Μονάχος σου τραγουδᾶς τὸν καϊμό σου,

μαζί μὲ τὸ βιολί σου, μονάχος...

Στὸ σβύσιμο καὶ τῆς τελευταίας νότας, μιὰ μυστηριώδικη ἡσυχία ἀπλώθηκε παντοῦ. Τὰ φύλλα ἔπαψαν τὸ σάλο τους καὶ τὰ λουλούδια βυθίστηκαν σὲ βαθύτερο ὕπνο. Ἐκεῖνη τὴν ὥρα τὸ φεγγάρι, ποὺ φαινότανε δακρυσμένο, ἔτρεξε νὰ κρυφθῆ πίσω ἀπ' ἕνα συννεφάκι, σὰν νὰ μὴν ἤθελε νὰ δῆ τὸ νοσταλγὸ τραγουδιστή... Στὴν ἀτμόσφαιρα φαινότανε πὼς ἀντηχοῦσε ἀκόμη τὸ γλυκὸ ἐκεῖνο τραγούδι, καὶ σ' αὐτὴ τὴ μυστηριώδικη νυχτιὰ τ' ἀέρακι ἔπαψε κι' αὐτὸ νὰ κουνάη τὰ κλαριά.

Θέογνις

ΜΙΑ ΔΥΣΤΥΧΙΣΜΕΝΗ ΥΠΑΡΞΟΥΛΑ

Καθισμένη μέσ' ἀπὸ τὸ παράθυρο, κι' ἔχοντας κολλημένο τὸ πρόσωπό μου στὸ τζάμι, κοιτοῦσα τοὺς λασπωμένους δρόμους καὶ τοὺς λιγοστοὺς διαβάτες. Ἐπειτα ἀπὸ μιὰ ἀρρώστεια, ποὺ βάσταξε δυὸ μῆνες, ἦταν ἡ πρώτη μέρα ποὺ σηκώθηκα.

Τ' ἀνεμοβρόχι χτυποῦσε μ' ὁρμὴ τὰ τζάμια, κάνοντας μικρὰ αὐλάκια. Κι' ἀπὸ καιρὸ σὰ καιρὸ σὰ φωτεινὰ φείδια οἱ ἀστραπὲς ἔσκιζαν τὰ σύννεφα.

Ἀκούγοντας τὸν ἴδιο κρότο τῆς βροχῆς, τὸ βοριὰ νὰ σφυρίζη, καὶ βλέποντας τοὺς λιγοστοὺς διαβάτες νὰ πλατσουγίζουν στὶς λάσπες τοῦ δρόμου, ἄρχισα νὰ πλήττω. Καὶ γιὰ νὰ διασκεδάσω κάπως τὴν πλήξη μου, ἄχνιζα τὸ τζάμι μὲ τὴν ἀναπνοή μου κι' ἔπειτα ἔκανα σχέδια πάνω στὸν ἀχνό.

Σὲ μιὰ στιγμὴ σταμάτησα τὸ πρόχειρο παιχνίδι μου, γιατὶ ἄκουσα νὰ πλησιάζουν βήματα κουρασμένα, βήματα ἀνθρώπου ποὺ περπατεῖ μὲ κόπο.

Ἀνασηκώθηκα λίγο καὶ διέκρινα μέσ' ἀπὸ τ' ἀχνισμένο τζάμι μιὰ μικρὴ ὡς ὀχτὼ-δέκα χρονῶν, νὰ βαδίζη ἀργὰ σέρνοντας στὰ γυμνά της πόδια κάτι ἄθλια πασουμάκια. Καθάρισα ἀμέσως τοὺς ἀχνοὺς ἀπὸ τὸ τζάμι γιὰ νὰ δῶ καλύτερα.

Ἕνα κουρελιασμένο σάλι σκέπαζε τὸ κεφαλάκι καὶ τοὺς ὤμους τῆς μικρῆς. Προχώρησε λιγάκι ἀκόμα, καὶ σὰν εἶδε πὼς ἡ βροχὴ δυνάμωνε, πῆγε νὰ προφυλαχτῆ κάτω ἀπ' τ' ἀντικρινὸ μπαλκόνι. Ἡ βροχὴ μαστίγωνε ἀλύπητα τὸ θλιμμένο προσωπάκι της κι' ὁ ἀέρας τῆς ἀνέμιζε περαδῶδε τὰ σκισμένα φουστανάκια της. Τὸ σωματάκι της ἔτρεμε ἀπὸ τὸ κρύο κι' ὥρες-ὥρες ἀναταραζόταν σὰν ἀπὸ λυγμούς.

Κοίταζε γύρω της μ' ἀπελπισμένα μάτια, μὰ ὅλες οἱ πόρτες κλειστές, κι' ἡ βροχὴ δυνάμωνε κι' ὁ βοριὰς βογγοῦσε...

Πῶς θάθελα νὰ σφίξω στὴν ἀγκαλιά μου τὸ φτωχὸ αὐτὸ πλασματάκι, νὰ τὸ ζεστάνω, νὰ τοῦ στεγνώσω τὰ δάκρυα ἀπ' τ' ἀθῶα ματάκια μὲ φιλιά. Μὰ πῶς; Ἤμουνα τόσο ἀδύνατη ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια, ποὺ δὲ μποροῦσα νὰ σηκωθῶ ν' ἀνοίξω, κι' οἱ δικοί μου εἶχαν πάει σὲ μιὰ ἄρρωστη θεία μου. Ἄρχισα νὰ κλαίω. Ἡ ἰδέα πὼς ἐγὼ βρισκόμουνα σ' ἕνα ζεστὸ δωμάτιο, καλὰ ντυμένη, ἐνῶ ἡ μικρούλα βρισκόταν στὴ διάθεση τοῦ βοριὰ καὶ τῆς βροχῆς, μ' ἐτρέλλαινε.

Σὲ λίγο εἶδα τὴ μικρὴ νὰ φεύγη πάλι ἀπὸ κεῖ ποὺ στεκόταν καὶ νὰ προχωρῆ ἀργά, βαρυεστημένα. Παρακολουθοῦσα τὴ μικρὴ σιλουετίτσα της μὲ πόνο ὡς στὸ στρίψιμο τοῦ δρόμου. Ἔπειτα τίποτα...

Ἡ βροχὴ κόπασε σιγὰ-σιγά. ὁ βοριὰς ἔπαψε τὸ βογγητό του, μὰ μιὰ μικρὴ δυστυχισμένη ὑπαρξούλα βάδιζε βαρυεστημένα στὸ δύσκολο δρόμο τῆς ζωῆς...

Σιφονὲτ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Θεέ μου! πῶς περνοῦν τὰ χρόνια. Ἡ Καίτη κάθεται καὶ σκέπτεται, σκέπτεται τὸν ἑαυτό της μικρὸ ὅταν πρωτοπῆγε σχολεῖο. Ἤτανε τότε μιὰ ξένοιαχτη μικρὴ ὅταν αἰσθάνθηκε γιὰ πρώτη φορὰ τὴ στενοχώρια. Θυμᾶται ποὺ μὲ δάκρυα στὰ μάτια τὴν τραβοῦσε τότε ἡ κακιά της μαμμὰ γιὰ τὸ σχολεῖο.

Ἀ! τί ἀντίθεση ἀπ' ὅ,τι τῆς ἔλεγαν. Μιὰ μικρὴ δασκαλίτσα ποὺ τὴν ὑποδέχτηκε, τὴ φίλησε στοργικά... Ἤτανε τὰ τέσσερα πρῶτα εὐτυχισμένα χρόνια. Μὰ ὁ καιρὸς προχωροῦσε καὶ ἡ Καίτη γινότανε σοφή. Ἄρχισαν πιὸ σπουδαῖα πράγματα. Οἱ διαγωνισμοί, οἱ πρῶτες δυσκολίες ἔκαναν τὸ μυαλό της νὰ τρομάξη. Ἡ Καίτη θυμᾶται ἕνα στραγγυλὸ μηδενικό, ἤτανε ἡ πρώτη της ἀπελπισία. Ἀ! τότε κανέναν δὲ θυμήθηκε ἡ Καίτη, οὔτε τὴν τόσο καλή της δασκάλα, οὔτε τὴν ἄλλη τὴν κακιὰ μὲ τὸ μηδενικό, δὲν θ' ἀγαποῦσε πιὰ τὸ σχολεῖο, θὰ ἔφευγε, ἁπλούστατα.

Ἦταν τότε τὰ συνηθισμένα τραγικὰ τοῦ σχολείου.

Μὰ κι' αὐτὰ τὰ χρόνια πέρασαν βιαστικὰ κι' ἔρχυε πιὰ γιὰ πάντα ἀπὸ τὸ μικρούλι ἀγαπημένο της σχολεῖο.

Καί... ἕνα ἄλλο σχολεῖο ἄνοιξε γιαυτὴ μὲ καθηγητὲς καὶ μὲ μεγάλες δυσκολίες. Δὲν τὸ ἀγάπησε ὅπως τὸ ἄλλο ἀλλὰ τὸ συμπάθησε ἀρκετὰ κι' αὐτό.

Μὰ γρήγορα, γρήγορα πέταξε ἀρίνοντας μπροστά της ἕνα μεγάλο ἐρωτηματικό. Γιατὶ τόχα νὰ περάσουν ἔτσι γρήγορα τὰ εὐτυχισμένα αὐτὰ χρόνια; Οὔτε μποροῦσε νὰ φαντασθῆ ποτέ, πὼς θ' ἄφινε γιὰ πάντα τὸ Γέρο-Ὅμηρο, τὴν Ἄλγεβρα τὸ Θουκυδίδη, μαζὶ μὲ τ' ἀγαπημένο της σχολεῖο.

Ἰθώμη

ΕΝΑ ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

Χθές, κυτάζοντας τὸν ἥλιο ποὺ, ἔφευγε ἀργὰ βάφοντας τριανταφυλλένια τὰ γαλάζια νερὰ τῆς λίμνης μας, θυμήθηκα τὴ μακρυνή μου πατρίδα, καὶ ἕνα ἡλιοβασίλεμα γλυκὺ ποὺ τὸ κρατῶ ἀκόμα ζωντανὸ στὴ μνήμη μου.

Βρισκόμαστε στὴ Χάλκη καὶ ἀποφασίσαμε νὰ πᾶμε στὸ ἀντικρυνὸ νησὶ γιὰ νὰ ἀπολαύσουμε αὐτὴ τὴν ἡμέρα, ποὺ ἦταν τόσο φωτεινὴ καὶ χαρούμενη, καὶ τὴ θάλασσα ποὺ ἄστραφτε σὰν τὸ γυαλί.

Ὁ ἥλιος ἄρχιζε νὰ σκύβη πρὸς τὴν δύση του, τελειώνοντας ἔνδοξα τὸν μεγάλο του δρόμο.

Μενεξεδένια καὶ χαμένη στὸ χρυσάφι φάνταζε πέρα ἡ σειρὰ τῶν βουνῶν, στεφανωμένη ἀπ' τὶς χρυσὲς ἀκτῖνες τῆς δύσης. Ὁ ἥλιος σὰν ἕνα ξωτικό, ὡχρὸ καὶ μαραμένο λουλούδι ἔσβυνε ἀπαλὰ-ἀπαλά, ἀφήνοντας ἕνα σωρὸ ροδοπέταλα ἀπ' τὴν βασιλικιά του πορφύρα νὰ πλανηθοῦν στὴ χύρω φύση, ἐνῶ τὰ συνεφάκια ἀρμένιζαν σιγὰ-σιγὰ σὰν βαρκουλες ποὺ ἔσερναν ἡ μιὰ τὴν ἄλλη.

Ἡ βάρκα μας λούστηκε κ' αὐτὴ στὸ φῶς καὶ τὰ πρόσωπά μας δέχτηκαν τὸ τελευταῖο φίλημα τοῦ ἥλιου.

Ἡ θάλασσα τώρα ἦταν σὰν ἕνα χρυσοπράσινο χαλὶ κεντημένο ἀπ' τὴν πιὸ ὑπομονητικὴ κεντήστρα τοῦ κόσμου.

Τὰ μακρινὰ σύννεφα στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντα ἔπερναν φανταστικὰ σχήματα κι' ἔμοιαζαν σὰν πελώρια πουπουλένια παλάκια, ὁμορφα σὰν ἐκεῖνα ποὺ μοῦλεγαν ὅτι κατοικοῦσαν οἱ κοιμισμένες ἀπὸ χρόνια πεντάμορφες. Τὴν γαλήνη τοῦ δειλινοῦ δὲν τὴν τάραζε τίποτ' ἄλλο ἀπ' τὸ βιαστικὸ φτερούγισμα ἑνὸς γλάρου καὶ τὸν φλοῖσβο τοῦ νεροῦ. Σὲ λίγο φάνηκαν τὰ πρῶτα ἀστέρια, ποὺ ἦλθαν σὰν γιὰ νὰ συμπληρώσουν τὴν ζωντανὴ εἰκόνα.

Μὰ ἀκούγονται ξαφνικὰ φωνὲς καὶ τράβηγμα κουπιῶν, ποὺ ὅλο καὶ πλησιάζουν καί, ὦ!.. νὰ οἱ βαρκάρηδες μὲ τὰ δύχτια τους ποὺ τὰ βγάζουν ἀπ' τὴ θάλασσα, καὶ σὲ λίγο ἀνεβαίνουν πλούσια, γεμάτα ἀπ' ὁλόχρυσα «λουφάρια». Μερικὰ τοὺς ξεφεύγουν καὶ πέρτουν στὸ νερὸ πάλι εὐτυχισμένα μ' ἕνα σιγαλὸ μπλούμ

— Καιρὸς γιὰ τὸ σπίτι, ἀκούεγεται μιὰ φωνή.

Γυρνᾶμε πάλι σιγὰ-σιγὰ μέσα στῆς νύκτας τὴ σιγαλιά, ἔχοντας ἀκόμα στὰ μάτια μας τὸ ἀξέχαστο καὶ μαγευτικὸ ἡλιοβασίλεμα ποὺ εἴδαμε κι' ἀκούοντας τὸ ρυθμικὸ κτύπημα τῶν κουπιῶν στὰ σκοτεινὰ νερά...

Χλωμὴ Νεράϊδα

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Πότε ἔχεις τὰ γενέθλιά σου, Τοτό;

— Ἀκριβῶς τὴν πρώτη μέρα τοῦ Πάσχα.

Νεῖνος Αὐγερίτης

***

Ὁ μπαμπάς: — Εἶσαι πρῶτος σὲ τίποτα στὸ σχολεῖο, Τοτό;

Ὁ Τοτός: — Εἶμαι ὁ πρῶτος, ποὺ φεύγω μόλις χτυπήσει τὸ κουδούνι.

Χαραυγὴ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΑΔΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 20 Ἀπριλίου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρώσω. Ζυγίζετέ τα καὶ βάζετε τὸ γράμματόσημο σωστό. — Δὲν ἀπαντῶ σὲ κανένα, ὅταν μὲ ρωτᾶ γιὰ πράγματα ποὺ τὰ ἔχει ὁ Ὁδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ. Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6, καὶ πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῆ ὅποιος θέλει νὰ λαβαίνη μέρος στὴν κίνηση.

Ὁ κ. Ξενόπουλος-Φαίδων μὲ παρακαλεῖ νὰ σᾶς πῶ κάτι τι. Αὐτὸν τὸν καιρό, στέλνει ἀπὸ μιὰ κάρτα μὲ τὶς εὐχαριστίες του σὲ ὅσους εἶχαν τὴν καλοσύνη νὰ τὸν συγχαροῦν γιὰ τὴν ἐκλογή του στὴν Ἀκαδημία. Ἀνάμεσα στὰ πολυπληθῆ αὐτὰ συγχαρητήρια, — γράμματα, τηλεγραφήματα, κάρτες κτλ. — βρίσκει κι' ἕνα σωρὸ σταλμένα ἀπὸ Διαπλασόπουλα, ποὺ τὸν συγχαίνοθν ἰδιαιτέρως. Ὅλα ὅμως δὲν ἔχουν διεύθυνση, πολλὰ μάλιστα οὔτε ὄνομα, παρὰ μόνο τὸ ψευδώνυμο: *Φρανσίνα, Ἀστέρι τῆς Μαμμᾶς, Ντάβυ, Νάρκισσος* καὶ καθεξῆς. Ἔ, σ' αὐτὰ δὲν μπορεῖ νὰπαντᾶ ἰδιαιτέρως, γιατί, ἐννοεῖτε, τοῦ εἶναι δύσκολο νὰ ζητᾶ κάθε τόσο ἀπὸ τὸ γραφεῖο μου ὀνόματα καὶ διευθύνσεις. Γι' αὐτὸ μὲ παρακαλεῖ νὰ πῶ σ' ὅσους τὸν συγχάρηκαν χωρὶς διεύθυνση, νὰ μὴν παρεξηγήσουν ἂν δὲν λάβουν κάρτα του, ὅπως ἔλαβαν ἢ θὰ λάβουν οἱ ἄλλοι, ἀλλὰ νὰ δεχθοῦν ἀπὸ ἐδῶ τὰ εὐχαριστήριά του, ἐπίσης θερμὰ κι' ἐγκάρδια.

Εὐχαριστῶ πολύ, *Σιφονὲτ*, γιὰ τὴ φωτογραφία ποὺ μοῦ ἔστειλες νὰ σὲ θυμάμαι. Εἶδα καὶ τὰ τῆς «κινηματογραφικῆς» γναρμίας σου μὲ τὴ *Μιμόζα*. Εὐχαριστῶ καὶ γιὰ τὶς ἐνέργειες καὶ περμένω.

Σκιὰ τοῦ Παρνασσοῦ, θὰ σοῦ πῶ ἁμὰ ἔλθῃ ἡ σειρά του νὰ τὸ διαβάσω. Ὁπωσδήποτε ἔκαμες πολὺ καλὰ ποὺ ἀποφάσισες νὰρχίσης. Κι' ὅποια κι' ἂν θὰ εἶναι ἡ τύχη τοῦ πρώτου σου, νὰ ἐξακολουθήσης.

Ἡ συμβουλή μου. *Ἐρενάνη*, εἶναι νὰ ξαναδοκιμάσης. Ἀλήθεια, δὲν εἶσαι ἐξοικειωμένος ἀκόμη μὲ τὴ λογοτεχνικὴ μας γλῶσσα, ἀλλ' ἂν δὲν γράφης σ' αὐτήν, δὲν θὰ τὴ μάθης ποτέ. Θέλω νὰ πῶ, ὅτι δὲν ἀρκεῖ νὰ διαβάζης μόνο λογοτεχνήματα. Ἡ *Δ. Μ.* δὲν εἶναι πιά. Στάλλα δὲν σοῦ ἀπαντῶ, γιατὶ ἔχω σήμερα πολλὰ γράμματα κι' ὁ χῶρος δὲν ἀρκεῖ.

Ὡραῖο τὸ γραμματάκι σου, *Σαν-θούλα*, γιὰ τὴ Μ. Ἑβδομάδα καὶ τὸ Πάσχα. Καὶ τοῦ χρόνου νὰ εἶσαι καλά. Ἔ, τώρα πάλι «κάτω ἀπ' τὴ μαύρη ποδιὰ τοῦ σχολείου». Μὰ γένόταν κι' ἀλλοιῶς: Αὐτὴ ἡ «μαύρη ποδιὰ» εἶναι ποὺ μᾶς ντύνει ἀργότερα μὲ ἄσπρα, μὲ γαλάζια, μὲ κόκκινα, μὲ χρυσά... Ὁ κ. Φαίδων σ' εὐχαριστεῖ πολύ. Νὰ μοῦ φιλήσης καὶ τὸν ἀδελφούλη.

Μποροῦσες, *Ρέμβη*, νὰ μοῦ ἔγραφες καὶ νωρίτερα, χωρὶς κανένα φόβο πὼς θὰ γινόσουν ἐνοχλητική. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια. Θὰ πῶ στὸν *Ἄρη* ὅτι σοῦ ἄρεσε πολὺ τὸ «Ταξίδι» του κι' ὅτι τὸν ρωτᾶς ἂν εἶναι πραγματικὸ ἢ πλάσμα τῆς φαντασίας. Φιλῶ καὶ τὸ ἀδελφάκι, ποὺ χαίρεται τόσο ὅταν ἔρχεται τὸ φυλλάδιό μου.

Ἐλπίζουσα Ἑλλάς, ἔλαβα τὸ διηγηματάκι σου καὶ θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του. Ἂν εἶναι ὅμως γραμμένο στὴ γλῶσσα τοῦ γράμματός σου, νὰ ξέρης ὅτι δὲν θὰ ἐγκριθῆ. Γιατὶ δὲν γράφεις ἁπλούστερα, ὅπως μιλᾶς; (γιατὶ δὲν πιστεύω ποτὲ νὰ μιλᾶς ἔτσι...) Μοῦ γράφεις ὅτι θαυμάζεις τὴ *Μεγάλη Ἑλλάδα*, ποὺ τὴ γνώρισες κι' ἀπὸ κοντά. Δὲν εἶδες λοιπὸν τί ἁπλὴ γλῶσσα μεταχειρίζεται αὐτή, κι' ὅταν γράφη, καὶ βέβαια κι' ὅταν μιλᾶ; — Ὁδηγό σοῦ ἔστειλα.

Ναί, *Ἀμαρυλλίς*, τὸ γύρισμα τῆς «Στάλλας Βιολάντη» τελείωσε. Ἐδῶ ἡ ταινία θὰ προβληθῆ τὴν Δευτέρα 27 Ἀπριλίου, στὸ «Ἀττικόν». Ὥστε σὲ λίγο θὰ τὴν ἔχετε καὶ στὴν Πόλη καὶ θὰ θαυμάσετε ὡς Στέλλα τὴ δ. Ἑλένη Παπαδάκη, ποὺ εἶναι μιὰ ἔξοχη ἠθοποιός. Πολὺ-πολὺ ὄμορφο τὸ ποίημα τῆς ἀδελφῆς σου, ἀλλὰ δὲν εἶναι γιὰ μένα. Καὶ τὸ ἔδωσα γιὰ τὴ «Νέα Ἑστία» στὸν κ. Ξενόπουλο, ποὺ σ' εὐχαριστεῖ καὶ γιὰ ὅσα γράφεις γιὰ τὴν ἐκλογή του. Ἂν τυχὸν ἡ ποιήτρια ἔχει ἀντίρρηση, μὲ εἰδοποιεῖς.

Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ πῆ, *Μόνα Βόννα*, ὅτι ὁ κ. Ξενόπουλος «καταδέχεται» νὰ χάνη τόσες ὧρες μαζί σας, γιατὶ συμβαίνει ἀκριβῶς ἐκεῖνο ποὺ λές. Δηλαδὴ ὅτι «δίνει μεγάλη σημασία στὴ μόρφωση τῆς νέας γενεᾶς καὶ δὲν τὸ θεωρεῖ ἀνάξιό του νὰ καταγίνεται σ' αὐτὸ τὸ ἔργο». Ἂν ἀνοίξης μιὰ στιχουργική, θὰ ἰδῆς ὅτι τὸ σονέττο ἔχει ἀπάνω ἀπὸ εἴκοσι τρόπους ἢ τύπους. Ποιός ἀπ' ἄλους εἶναι ὁ πιὸ σωστός; Κανένας δὲν θὰ μποροῦσε νὰ πῆ. Ἐγὼ π: χ: μὲ τὸ δικό μου γούστο, βρίσκω μουσικώτερο τὸν τύπο *αβαβ-αβαβ-γδγ-εδε*. Ἀλλὰ δὲν θὰ πῆ πὼς δὲν μάρέσουν καὶ σονέττα ποὺ οἱ στίχοι τους δρομοκαταληκτοῦν διαφορετικά.

Χαίρω ποὺ θὰ μοῦ γράψης τακτικά, *Βασιλοπούλα*, καὶ περμένω τὴ φωτογραφία σου γιὰ νὰ σὲ γνωρίσω καὶ καλύτερα. Εἶπα στὴν Κυρὰ-Μάρθα πὼς διαβάζεις ἀπὸ τέσσερις καὶ πέντε φορὲς τὶς περιπέτειες τοῦ Χιόνη, καὶ πὼς ἔχεις τώρα ἕνα κάτασπρο γατί, ποὺ τὸθγαλες κι' αὐτὸ Χιόνη καὶ ποὺ μοιάζει πολὺ τοῦ δικοῦ της. Ναί, ἴσως νὰ εἶναι καὶ συγγενεῖς.

Δὲν εἶναι καθαυτὸ ἀρρώστεια, *Κυρὰ τῆς Θάλασσας*, πάντως ὅμως δὲν εἶναι καλὸ πρᾶγμα νὰ μὴν ἔχη κανεὶς πεποίθηση στὸν ἑαυτό του, στὶς δυνάμεις του, καὶ νὰπογοητεύεται εὐκολα. Γι' αὐτὸ χρειάζονται τόσο κ' οἱ συγγραφεῖς ἐκεῖνοι ποὺ ξέρουν νὰ ἐμπνέουν τὴν αἰσιοδοξία. Δὲν ἐννοῶ ὅμως ὅτι αὐτὸ τὸ κατορθώνουν περιγράφοντας μόνο τὶς χαρὲς καὶ τὶς εὐτυχίες τῆς ζωῆς. Μποροῦν νὰ παρουσιάζουν καὶ τὴ δυστυχία, καὶ τὴ λύπη, καὶ τὸν πόνο· ἀλλὰ μὲ τὴν τέχνη ἐκείνη, ποὺ τὸ μυστικό της ἴσως εἶναι ἡ ἐναλλαγὴ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Π: χ: στὸν «Δαυΐδ Κόπερφηλδ». Κάθε ἄλλο παρὰ χαρὲς κι' εὐτυχίες τῆς ζωῆς παρουσιάζει. Κι' ὅμως εἶναι ἔργο αἰσιόδοξο. Γιατὶ δὲν ἀφίνει τὸν ἀναγνώστη νὰπελπισθῆ ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ δίπλα στὸν κ. Μύρτον καὶ στὸν κ. Κρίκλ, ἔχει μιὰ οἰκογένεια Πέγκοτυ ποὺ ἀποζημιώνει γιὰ ὅλα.

Πραγματικῶς, *Νέλλη*, ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι ἀνώτερη σὲ ποίηση. Τέτοιους ὕμνους, τέτοια τροπάρια, δὲν τἄχουν οἱ Καθολικοί. Γιατὶ ἐκεῖνο τὸν καιρό, στὸ Βυζάντιο, ἡ θρησκευτικὴ ποίηση ἤκμασε ὅσο ἴσως σὲ κανέν' ἄλλο ἔθνος καὶ σὲ καμμιὰ ἐποχή. Ἔπειτα ἔχουμε καὶ τὴν ἄλλη ὑπεροχή, ποὺ παραπηρεῖς κι' ἐσύ: Ἡ γλῶσσα αὐτῆς τῆς ποίησης, ἂν καὶ ἀρχαϊκή, μᾶς εἶναι πολὺ πολὺ πιὸ γνῶριμη ἀπ' ὅσο εἶναι στοὺς Καθολικοὺς ἡ νεκρὴ λατινικὴ τῆς Ἐκκλησίας τους. Τὸ «Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος ἔρχεται», τὸ «Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου», τὸ «Ἔρρανον τὸν τάφον αἱ μυροφόροι μῦρα» κτλ. τὰ νοιώθουμε καὶ τὰ αἰσθανόμαστε σὰ νἄταν στὴ γλῶσσα μας τὴ σημερινή. Στὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία μόνο μουσικὴ ἀνώτερη μπορεῖ κανεὶς νἀκούσῃ. Γιατὶ ὅλοι οἱ μεγάλοι εὐρωπαῖοι μουσικοσυνθέτες ἔγραψαν καὶ θρησκευτικὴ μουσική. Μολοντοῦτο, ἐμᾶς ἡ βυζαντινὴ μᾶς συγκινεῖ περισσότερο, γιατὶ εἶναι δική μας.

Ὁ *Νάρκισσος*, σχετικὰ μὲ τὴν Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Φαίδωνος γιὰ τὸν «κλεφτομολυβά», φρονεῖ ὅτι μόνο οἱ «κοινωνικὲς ἀσφαλίσεις» θὰ ἐξαλείψουν μιὰ μέρα τὴν πεῖνα ἀπὸ τὸν κόσμο. Ὅσο γιὰ τὶς ἀπρεπεῖς Ἀγγελίες, γιὰ τὶς ὁποῖες μίλησε ὁ *Ντάβυ*, φρονεῖ ὅτι ἡ καλύτερη ἀπάντηση εἶναι ἡ σιωπή. «Ἐγὼ τουλάχιστο, λέει, ποτὲ δὲν θὰ ἐδίνα σ' ἕναν ἄγνωστό μου τὴν εὐχαρίστηση νὰ πῆ πὼς μὲ παρέσυρε σὲ ἄπρεπη λογομαχία». Ἀπὸ τὰ ἄλλα ποὺ μοῦ γράφει—καὶ εἶναι τόσο πολλά, ποὺ σήμερα δὲν μπορῶ οὔτε μὲ δυὸ λόγια νὰ τοῦ ἀπαντήσω—θὰ τοῦ πῶ μόνο γιὰ τὰ γράμματα ποὺ θἀφίνω κάθ' ἑβδομάδα ἀναπάντητα ἐλλείψει χώρου: ὅτιν κανέν' ἀπ' αὐτὰ θἄχῃ θέμα ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέρο, ἢ κάτι τί τελεσπάντων ποὺ νὰ εἶναι *ἀπόλυτη ἀνάγκη* νἀπαντήσω, θὰ τὸ ἀφίνω γιὰ τὸ ἐρχόμενο.

Ἡ *Καυκασιανὴ Κόρη* μάγαπᾶ τώρα πολὺ περισσότερο, γιατὶ ἔκανε τὴ σύγκριση μὲ κάτι ἄλλα «σαχλοπεριοδικά» ποὺ τοὺς συσταίνουν στὸ σχολεῖο. (Ναί, δυστυχῶς, τὰ «σαχλοπεριοδικὰ» αὐτὰ εἶναι συστημένα ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο). Ἡ ἴδια βρίσκει τὶς φωτογραφίες τῶν παιδεῶν, ποὺ δημοσιεύθ τώρα, τόσο ζωντανές, τόσο ὄμορφες, ποὺ δὲν πειράζει ἂν πιάνουν κάμποσο τόπο: εἶναι ἱκανὲς νἀντικαθιστοῦν ἕνα κομμάτι. Μὰ καὶ βέβαια! Μιὰ ὡραία ζωγραφιὰ δὲν μᾶς μιλεῖ σὰν ἕνα ποίημα, σὰν ἕνα δεήγημα; Κάποτε μάλιστα μᾶς λέει καὶ περισσότερα.

Ἐκεῖνα ἐμειναν ποὺ ἐμειναν, *Ἀγγουρολογιώτατε* σήμερα θὰ σοῦ ἀπαντήσω στὸ τελευταῖο. Οἱ ἐρωτήσεις τῶν Μ. Μυστικῶν δὲν μποροῦν νἀλλάξουν, γιατὶ εἶναι οἱ ἴδιες ἀπὸ τριανταπέντε τώρα χρόνια κι' ἀποτελοῦν *παράδοση* ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεά. Ἀλλὰ δὲν βρίσκω καὶ γιατὶ νἀλλαχθοῦν. Σοβαρὰ λές ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς ποιὸ λουλούδι προτιμᾶ ἢ ποιὸ χρῶμα ματιῶν καὶ μαλλιῶν; Καὶ γιατὶ οἱ ἐρωτήσεις «ποιὰ ὑπῆρξε ἡ εὐτυχεστέρα ἢ ἡ δυστυχεστέρα στιγμὴ τῆς ζωῆς σας» εἶναι... μεταθανάτιες; πρέπει δηλαδὴ νὰ πεθάνῃ κανεὶς πρῶτα, γιὰ νὰ ξέρῃ πότε χάρηκε ἢ πότε λυπήθηκε στὴ ζωή του περισσότερο; Τὴν *ὡς τώρα* ζωὴ ἐννοοῦμε. Ἔτσι καὶ τὸ πιὸ μικρὸ παιδὶ θἄχε νἀπαντήσῃ.

Δροσούλα, τὸ ψευδώνυμό σου ἦταν ἐλεύθερο καὶ σοῦ τὸ ἀνανέωσα. Σ' ἐνέγραφα στὴ «Νέα Ἑστία». Σοῦ Ἐστειλα καὶ κάμποσα πατριωτικὰ ποιήματα ποὺ πιστεύω νὰ τὰ ἔλαβες ἐγκαίρως. Δὲν ἦταν εὔκολο νὰ τὰ βρῶ, καὶ γι' αὐτὸ ἄργησα νὰ σοῦ ἀπαντήσω. Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλὰ κι' ὡραῖα λόγια! Τώρα περιμένω νὰ μοῦ ξαναγράψῃς.

Καὶ τοῦ χρόνου, *Δαφνοστεφανωμένη*, στὸ σπίτι σου, ὑγιὴς κοντὰ στοὺς γονεῖς σου. Ἐμένα τὸ βυσσινὶ χρώμα στὸ Σῆμα μάρέσει καλύτερα, γιατὶ σ' αὐτὸ τὸ φόντο, τὸ ἄσπρο μέταλλο φαντάζει σὰ χρυσό. Ἄλλοι ὅμως προτιμοῦν τὸ μπλέ. Στὸ τετράδιο τῶν Μ. Μυστικῶν, ἔκεῖ ποὺ λέει «Ὄνομα καὶ ἐπώνυμο», γράφεις τὸνομά σου μόνο ἂν θέλῃς νὰ φανερώθῆς σὲ κεῖνον ποὺ θὰ τὸ στείλῃς. Ἀλλέως γράφεις τὸ ψευδώνυμό σου. Τὸ ἴδιο καὶ στὸ τέλος ποὺ λέει «ὑπογράφατε». Ὅταν σοῦ προτείνουν καὶ θέλῃς νἀνταλλάξῃς, θὰ στείλῃς ἕνα δικό σου τετράδιο μὲ τὶς ἀπαντήσεις σου, κι' ἐκεῖνος ποὺ θὰ τὸ λάβῃ, θὰ σοῦ στείλῃ ἕνα ἄλλο τετράδιο μὲ τὶς δικές του. Κάποιος τώρα, ἐννοεῖται, μπορεῖ καὶ νὰ σὲ γελάσῃ· δηλαδὴ νὰ σοῦ ζητήσῃ μὲ Ἀγγελία νὰ τοῦ στείλῃς τετράδιο καὶ νὰ μὴ σοῦ τὸ ἀνταποδώσῃ. Ἀλλ' αὐτὸ τὸ κάνουν ὄχι κακὰ παιδιά, ποὺ εὐτυχῶς εἶναι σπάνια...

Συμφωνῶ, *Κυρὰ-Φροσύνη*, ὅτι τὰ κομμάτια τῶν ἀγοριῶν στὴ Σελίδα, ἂν καὶ λιγώτερα ἀπὸ τὰ κομμάτια τῶν κοριτσιῶν, εἶναι ἐπίσης ὡραῖα, καὶ μερικὰ «ὡραιότερα ἀπ' ὅ,τι ἔγραφαν ὡς τώρα τὰ κορίτσια». Γι' αὐτό, καὶ γιὰ πολλὰ ἄλλα, εἶπα ὅτι ἡ στατιστικὴ ἐδῶ δὲν ἔχει σημασία. Εὐχαριστῶ γιὰ τὶς φωτογραφίες, ποὺ μερικὲς θὰ τὶς χρησιμοποιήσω. Ἔστειλα 10 τετράδια.

Ἀφοῦ εἶναι τὸ πρῶτο σου, *Νικηφόρε Οὐρανέ*, καταλαβαίνω πόσο ἀνυπομονεῖς νὰ σοῦ τὸ κρίνω Ἀλλὰ πρέπει νἀρθῆ ἡ σειρά του. Ὁ Ἀνανίας ἰσχυρίζεται πὼς κάποιο ἐπειεσόδιο, μυστηριώδες, ἔχει γίνει καὶ σ' αὐτὴ τὴν Κυριακή, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀνακαλύψῃ. Γι' αὐτὸ ἀναβάλλει καὶ τὴν κρίση. Ἀλήθεια εἶναι; πρόφαση τοῦ Ἀνανία εἶναι; Δὲν ξέρω... Χαιρετισμοὺς στὸ θεῖο σου, τὸν παλιό μου φίλο.

Νέε μου φίλε *Ἠλία Βούτσα*, γιὰ τὴν ἀπάφασή σου χαίρω πολύ. Θὰ εἶσαι παιδὶ μὲ κρίση καὶ μὲ γοῦστο, ἀφοῦ κατάλαβες ὅτι αὐτὸ τὸ περιοδικὸ «ἔχει

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀναγνώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10.— Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀναγνωσμένα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1931 Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Φλόγα, κ. (ΒΜ). Πληγωμένο Πουλί, κ. (ΝΚ). Παιδὶ τοῦ Μέλλοντος, ἀ. (ΓΚ). Εὐβοϊκὴ Θάλασσα, κ. (ΑΦ). Βαρκούλα τοῦ Εὐρίπου, κ. (ΝΚ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Νεράϊδα τοῦ Βοσπόρου, κ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: ***Κατίναν Γ. Ζαννειάδου*** (εὐχαριστῶ· «Ὁδηγό» σοῦ ἔστειλα· αὐτὸς θὰ σὲ πληροφορήσῃ γιὰ ὅλα·) ***Μπουμπουλίναν*** (τὸ «Δουλουδάκι τοῦ Τέμπλου» εἶναι ἀκόμα ἀρκετὸ· νομίζω ὅτι θὰ περάσῃ καὶ τὴν ἐξαμηνία· γιὰ τὸ κομμάτι σου δὲν μπορῶ τώρα νὰ θυμηθῶ·) ***Ἀρχοντοπούλαν*** (ἔφθασαν ἐγκαίρως·) ***Ἰδεαλιστὴν*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· τοῦ κομματιοῦ σου δὲν θὰ ἤλθε ἀκόμα ἡ σειρά· εἶδα τὶ ὡραῖα ποὺ γιορτάσατε στὸ νησί σας·) ***Θούλην Τηλαύγην*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· δὲν πειράζει!) ***Λόεγκριν*** (κατὰ τύχη βέβαια· γιατὶ πολλὰ παιδιὰ καὶ στὴν πόλη σας ἀγόρασαν Σῆμα·) ***Γεωργίαν Ραπίτου*** (ναί, αὐτὸ τὸ λάθος εἶχε γίνει· βρῆκα τὴ φυλαγμένη ἐπιταγὴ καὶ ἀνανέωσα τὴ συνδρομή σου· χαίρω ποὺ ἀποφάσισες νὰ μοῦ γράψῃς κι' ἐλπίζω, τώρα ποὺ ἔκαμες τὴν ἀρχή, νὰ ἐξακολουθήσῃς· ἀλλὰ νὰ πάρῃς καὶ φευδώνυμο·) ***Ἡλέκτραν Ἀναγνωστοπούλου*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, καθὼς καὶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· καὶ τώρα πάλι περιμένω καμμιὰ «ἀπρόοπτη ἐπίσκεψη»·) ***Θεοδώραν Παπαδάτου*** (εἶσαι πολὺ δικαιολογημένη· εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅλα·) ***Μποέμικες Καρδιὲς*** (χαίρω ποὺ ἔγινες καλὰ· περαστικὰ τῆς ἀδελφῆς σου· ἔστειλα τὸ Σῆμα·) ***Χρυσοθήραν*** (κι' ἐγὼ χαίρω πολὺ ποὺ ἀποκτῶ ἄλλο ἕνα καλὸ παιδί· τὸ ψευδώνυμό σου, εἶδες, ἐνεκρίθη· χαρτὶ τῶν λύσεων σοῦ ἔστειλα·) ***Σοφίαν Τσοπανέλλη*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· τὰ ξέρω ποὺ δὲν μὲ ξεχνᾶς ποτέ·) ***Κύκνον τῆς Εὐτυχίας*** (γιὰ τὸ ξεσπάθωμα ὑπερευχαριστῶ·) ***Γαλανόλευκην*** ('Οδηγὸν ἔστειλα·) ***Φωτιὰν*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· μοῦ κάνει ξεχωριστὴ εὐχαρίστηση νὰ βλέπω πώς, καὶ ἂν εἶσαι τώρα παντρεμένη, ἐξακολουθεῖς νὰ μ' ἀγαπᾶς ὅπως πρῶτα· περιμένω νὰ μοῦ γράψῃ καὶ τὸ ἀγαπητό μας ***Χιόνι*** ἀπὸ τὴν Ἀμερική·) ***Εὐαίσθητην Καρδούλαν*** (σοῦ ἔστειλα τὰ φυλλάδια ποὺ ἐζήτησες καὶ χαρτὶ τῶν λύσεων·) ***Χλωμὸ Φεγγάρι*** (ἔστειλα· δ κ. Φαίδων σ' εὐχαριστεῖ· χαίρω ποὺ σοῦ ἀρέσει τόσο ὁ φετεινός μου τόμος·) ***Φιφὴν Γιάνναγα*** (ἔστειλα·) ***Ἀπτιανὸν*** (ἔστειλα·) ***Βάσιγκων*** (πρόηγ. μὲ ἀλλαγὴ διευθύνσεως δὲν ἔλαβα·) ***Χιμαιροκυνηγόν***, παλιὸ ***Ξεν. Πολιτάκι*** (κι' ὁ κ. Π. εὐχαριστήθηκε πολὺ ἀπὸ τὴ γνωριμία σας· καὶ πολὺ σᾶς εὐχαριστεῖ γιὰ τ' ὡραῖο γράμμα·) ***Ἰάσωνα*** (νὰ σοῦ ζήσῃ ὁ ἀδελφούλης·) ***Παιδὶ τοῦ Μέλλοντος*** (χαίρω πολὺ τὸ ψευδώνυμό, εἶδες, ἐνεκρίθη· λυσόχαρτο ἔστειλα· γράφε μόν·) ***Κεφαλλονίτην*** (ἔστειλα δυὸ δεσμίδες λυσόχ.) ***Κυρὰν τῆς Θάλασσας*** («φανταχτερὸς κρίνος τοῦ Γολγοθᾶ τῆς νιότης» τὸ ***Πανελλήνιο Ὄνειρο*** ὀνομάζει τὴν καρτούλα ποὺ θὰ τοῦ στείλῃ καθένας· τί ἔννοεῖ ὅμως; μόνο ὁ ἴδιος θὰ μποροῦσε νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ·) ***Κάστοιον*** (θὰ σοῦ πῶ στὸ ἐρχόμενο·) ***Ἀτρόμητον Πειρατήν***, ***Χαρὰν τοῦ Σπιτιοῦ***, ***Πίκμαν*** κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν ***21 Ἀπριλίου***, θ' ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 254ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 25 Ἰουνίου.

286. Λεξίγριφος

Ἀρχίζω μὲ μιὰ πρόθεση,
Μιὰ μέρ' ἀκόμα πέρνω
Καὶ τελειών' ἡ ὑπόθεση:
Θεὰ μπροστά σου φέρνω.

Μιχ. Ι. Παντοστόπουλος

287. Στοιχειοτονόγριφος

Κράτος, βέβαια γνωστό σου,
Πέρνει δεύτερο κεφάλι
Κι' ἀνεβάζει καὶ τὸν τόνο.

Μεταμόρφωση μεγάλη:
Ψάχνοντας στὸ νευρικό σου
Σύστημα τὸ βρίσκεις μόνο.

Μικρούλα Τραλαλά

288. Μεταγραμματισμὸς

Βγάζω γιώτα, βάζω ἄλφα
Κι' ἀπὸ ἀγρίμι ἀρπαχτικὸ
Κάνω κάτι κι' ἀπ' τὴν τρίχα
Πιὸ λεπτὸ καὶ φωτεινό.

Δένα Κλάρα

289. Ἀναγραμματισμὸς

Ἂν τὸ δεύτερο τοῦ λείψῃ
Κι' ἄλλο του μετατεθῇ,
Τὸ καντάρι πάει στὰ ὕψη
Καὶ γλυκὰ φεγγοβολεῖ

Ριγαλέτος

290. Δικτυωτὸν

* * * * * * *=Χωρίον ἔνδοξον
* * * * [τῆς Ἀττικῆς
* * * * * * *=Βασιλεὺς τῆς
* * * * [Ρώμης
* * * * * * *=Ὑγρὰ ἔκτασις
* * * *
* * * * * * *=Κοινὸν ρῆμα

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Ἀφρικάνα

291. Κρυπτογραφικὸν

1234567=Προφήτης
2576 =Μέρος τῆς κατοικίας
34512 =Θεότης
432741 =Ἐπίθετον
52741 =Ὄρυκτὸν
6741 =Αἰχμηρὸν
7232 =Ζῶον

Νέλλη

292. Στενογραφία

ΚΑΟΥ - ΡΣ - Ν - Ω

Μὲ αὐτὰ μόνον τὰ γράμματα, ὁσαοδήποτε φορὰς ἐπαναλαμβανομένου ἑκάστου, νὰ σχηματισθῇ ἀρχαία παροιμία ἐκ τεσσάρων λέξεων.

(Νέον Εἶδος) ***Πάρκισσος***

293. Διπλῆ Ἀκροστιχὶς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν περίφημον ἰταλικὴν πόλιν, τὰ δὲ δεύτερα γράμματα βυζαντινὸν αὐτοκράτορα:

1, Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα· 2, Θεά· 3, Μέγας αὐτοκράτωρ· 4, Ἀρχαῖος βασιλεύς· 5, Πόλις τῆς Πελοποννήσου· 6, Εὐῶδες ἄνθος· 7, Ποταμός.

Ἀζώπορος

294. Φωνηεντόλιπον

π-τν-πλ-ρχμ-κ-στγ-κρφ-κνλλ

Βάτραχος Νο 4

295. Γρῖφος

ου
ου ου ΠΕΡΣΙΑ
ου ου
ου ου ου ΑΙΓΥΠΤΟΣ
ου ου
ου ου ΔΑΝΙΑ
ου

Ἰάς

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

296. Mots Croisés

* * * * *=Mont de Macedoine
* * *
* * * * *=Laps de temps
* * *
* * * * *=Parente.

Verticalement les mêmes.

Ἀθηναία

297. Rébus

LNNHOPY

Λυσέχαρτο

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 6

61. Λατρεια (λᾶ, τρία). — 62. *Κάλαμις (κᾶ, λᾶ, μῦς).* — 63. Σκῦρος-σκίουρος. — 64. Ὄβις - ὄφις. 65. Θ Η Ρ Ο Π Ο Ρ Ο Σ Α Ρ Κ Α Δ Ι Α 66. *Εὔπροσήγορος γίνου.* (Ἡ ἀνάγνωσις ἐκ τοῦ μεσαίου Ε καὶ τοῦ κάτωθε αὐτοῦ Υ, διατρέχει τὸ σχῆμα κυκλικῶς). — 68. ΒΕΡΝΗ (Β - ἔλος, Ἔ - ρις, Ρ - οπή, Ν-οῦς, Ἤ-μερος.) — ΣΤΝ-ΝΒΡΧ-ΚΛ-Κ-Τ-ΧΑΖ = Στὴν ἀνατροχιὰ καλὸ καὶ τὸ χαλάζι. (Σιών, Τάλληρον, Νάρθηξ, Νεάπολις, Βρῦον, Ρακίνας, Χοῖρος, Κλειώ, Λώτ, Κυναίγειρος, Τρυπάνη, Χίος, Λάχεσις, Ζεῦξις). — 69. Ἄλλοι σκάφτουν καὶ κλαδεύουν, κι' ἄλλοι πίνουν καὶ μεθᾶνε. — 70. *Ἕκαστος δι' ἑαυτὸν καὶ ὁ Θεὸς δι' ὅλους* (ἑκάς, τ ὡς δι' ε, αὐτὸν καίω. θε ὡς δι' ὅλους).

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς ***Α' Περιόδου*** (1879 – 1898) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. ***25***, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. ***28,50*** διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. ***35*** διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς ***Β' Περιόδου*** (1894—1930), ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 37 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. ***80*** καὶ ραμμένος δρ. ***85***. Οἱ δὲ ***Τόμοι τοῦ 1929 καὶ 1930*** τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. ***110*** καὶ ραμμένος δρ. ***115***.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. ***5*** ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. ***15*** ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. ***23*** εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

/ ΑΑ' – 323 /

Σ' ὅσους μοῦ πρότειναν ἀλληλογραφία, μετὰ χαρᾶς, μόλις εὐκαιρήσω ἀπὸ κάτι ἐπείγοντα πράγματα, θὰ γράψω. Ὅποιοι θέλουν σ' ἀναμετοξύ, ἂς στείλουν στὴ Δ/ση: E. Cassimatis, Ebn Yassar 18, Sporting, Alexandrie (Egypte).

Πίκμαν

/ ΑΑ' – 324 /

Μ ἐγάλε Ναπαλέοντα, ἀγοροκόριτσο εἶσαι;

Κάποιος

/ ΑΑ' 325 /

Ἀνταλλάσσω τετραδίκια, κάρτες μὲ ὅλους-ες. Δ/σις: Παναγ. Ἀνδρικόπουλον, ὁδὸς Σαχτούρη 41, Πάτρας, διά:

Ἀππιανὸν

/ ΑΑ' - 326 /

Προκηρύσσω διαγωνισμὸν τοπείων. Συμμετοχὴ τρίδραχμος. Ἀναστάσιον Μισιρλῆν, Νάουσαν.

Πληγωμένος Χρυσαετὸς

/ ΑΑ' – 327 /

Τὴν ἐν Ἀπριλίου ἐξεδόθη ἐν Ἄνδρῳ τὸ «Διαπλασόπουλο» δεκαπενθήμερον Νεανικὸν Περιοδικόν. Ἐκυκλοφόρησαν τὰ 1ο καὶ 2ο φύλλο. Στεῖλατε ὅλοι-ες 3 δραχ. διὰ νὰ λάβετε τὰ 2 φυλλάδια ὡς δείγμα. Δ/σις: Κ. Κουλιανόν, Ἄνδρον.

/ ΑΑ' – 328 /

ΔΙΑΠΛΑΣΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Παρατείνομεν τὸν δεύτερον Διαγωνισμόν μας μέχρι τέλους Μαΐου Κυρὰ Φροσύνη, ἐλάβαμε. Ἄρη, περιμένουμε.

ΠΛΗΡΩΜΑΙ: Ἰουδὴθ = Μάρθα Σακκῆ. Σ' ἄρεσε; Κοφμοσκράτωρ = φιττακὸς ἢ παπαγάλος. Τὸ δικό μου τ' ὄνομα πάρτο σὺ γεϊτόνισσα. Ποιὸ ψευδώνυμο ἀποκεκαλυμμένο ἀντιγράψαμε; (Τὸ Εὐζωνάκι ἦταν ἀποκεκαλυμμένο σὲ περυσινὸ φυλλάδιο. Τὸ ἀπεκαλύψαμε χωρὶς νὰ τὸ ξεύρωμεν). Ἐσὺ ὅμως πόσα ἔχεις ἀντιγράψει; Ἂν ξέρεις προσέξῃ, θὰ τὸ δῇς Κεραυνέ, τί ἔννοεῖς μὲ τὸ ἀλίμονο; Πάντως σὲ παρακαλοῦμε νὰ ἐφαρμόσῃς τὴν ἀπειλή σου ἂν εἶσαι ἄξιος.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ

Διωρίσθησαν ἀντιπρόσωποι: Πειραιῶς: Καυκασιαὶ ἢ Κόρη, Θεσσαλονίκης: Ναυτακὶ τοῦ Θερμαϊκοῦ.

Ὁ τῶν ἀντιπρόσ.: ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙ

/ ΑΑ' – 329 /

Πρωτομπαίνοντας στὸ Διαπλασόκοσμο, ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους-ες. Στεῖλατε: Τούλαν Φίφα, Χαλκίδα, διά:

Βαρκούλα τοῦ Εὐρίπου

/ ΑΑ' – 330 /

Πορτοκάλικο Ναυτάκι, ὁ θαλασσινὸς ἀέρας σ' ἐπηρεάζει. Κοίταξε τὰ καράβια σου, μὴ χρονοτριβεῖς ἀποκαλύπτοντας. Μπίλυ Ντέβ, εὐχαριστῶ. Γραφτεῖτε ὅλοι στοὺς «Βατράχους».

Γαρδένια

/ ΑΑ' – 331 /

Διαπλασόπουλα ἐς, ἐπειδὴ στὸ Ταχυδρομεῖο ἀπαγορεύονται τὰ ψευδώνυμα, ἵνα μὴ παρεξηγοῦμαι, στέλλετε τετραδίκια, κάρτες, στὴ Δ/σι: Πετρόπουλον, Κοιμήσεως Θεοτόκου, 15, Μαροῦσι.

Τρελλὸς Βιολιστὴς

/ ΑΑ' – 332 /

Θεμελίνα, γιὰ τὸ θάνατο τοῦ Μαγεμένου Βασιλόπουλου δέξου τὰ πιὸ θερμὰ συλληπητήρια.

Δικηγορίνα

/ ΑΑ' – 333 /

Μὲ βαθειὰ λύπη διακόπτω τὴν ἀλληλογραφία. Λόγοι ἀνώτεροι μὲ ἀναγκάζουν πρὸς τοῦτο. Ἀγαπητοὶ φίλοι, διατηρήσατε καλὴν ἀνάμνησι γιὰ μένα.

Φρανσίνα

/ ΑΑ' 334 /

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΕΡΜΗΣ»

Διαγωνισμὸς παρατείνεται μέχρι τριακοστῆς Μαΐου. Ἄδρα 1, Κοδάκ, 2) Ὁ Σανσελόρ, Βέρνς 3) Ζτυλό "Ορροι συμμετοχῆς: (ΑΑ' – 224). Περιμένουμε 100 ἀπαντήσεις λόγῳ τῆς ἀξίας τῶν δώρων.

/ ΑΑ' 335 /

Διαπλασοπόδλες, ἀλληλογραφοῦμε: Ἀκράτητο Γέλιο, δέχεσαι; Δ/σις: Μεγάλου Ἀλεξάνδρου 9, Ἀμαρουσίου.

Τὸ Πενήντα τρία

/ ΑΑ' – 336 /

Θερμότατα εὐχαριστῶ τὸν ποθητὸν φίλον **Σκλάβον Βορειοηπειρώτην**, διὰ τὰ θερμὰ συγχαρητήρια ποὺ μοῦ στέλλει.

Ξεφτέρι τῆς Ἠπείρου

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι